

Najaarsbladen. Gemengde gedichten, 1874-1880

Nicolaas Beets

bron

Nicolaas Beets, *Najaarsbladen. Gemengde gedichten, 1874-1880*. W.H. Kirberger, Amsterdam
1881

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/beet005naja01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

**Gemengde gedichten.
Zevende bundel.
1874-1880.**

*Het gladde voorhoofd onzer jeugd,
Dat elk verheugt,
Krijgt met de jaren kreuken.
Een lied der min
Is aan 't begin,
Maar 't einde ervarings-spreuken.*

*Voor 't minst, indien het leven doet
Hetgeen het moet,
En niet vergeefs verspild is,
Zoo vreugd en smart
Voor hoofd en hart
Werkt wat door God gewild is.*

Goede raad.

Is iemand sterk, en heeft hij moed:
't Zij tot bescherming van niet-sterken.
Een hart, gedrenkt met edel bloed,
Laat aan een eedlen aard zich merken.

Is iemand zwak, en heeft hij list:
Hij leere voor zichzelf te vreezen.
Een listig man kan, eer hij 't gist,
In eigen strik gevangen wezen.

Is iemand wijs en hoogst geleerd:
Hij wete ook somtijds *niet te weten*.¹⁾
Geleerdheid werkt wel eens verkeerd
Bij wijze lui, die *dit* vergeten.

Is iemand onafhankelijk: hij
Zoek zelf iets, dat hem mag beperken.
Gevoelt de wil zich al te vrij,
De wil*kracht* houdt dan op te werken.

Is iemand mooi, en heeft zij geest:
Zij moet zich niet te veel betrouwen!
Bewonderd wordt zij, maar gevreesd;
Voor alles wil men *lieve* vrouwen!

1) Ars nesciendi.

Is iemand dom, maar wel ter taal:
Hij leere ook nog die gaaf verzaken.
Een gek, die zwijgt, zal menigmaal
Een schrander man te schande maken.

Heeft iemand, denkt hij, goeden raad:
Hij zij volvaardig dien te geven;
In 't algemeen; dat kan geen kwaad;
Maar in 't bijzonder?.. Wacht eens even!

1874.

Niets onvermengd.

Vreugd en droefheid gaan te zaam
 In dit hachlijk leven;
 Rozen, zacht en aangenaam,
 Worden ons gegeven;
 Doornen zijn er, meer of min,
 Aan de onmisbre stelen;
 Veel, dat zoet was in 't begin,
 Heeft aan 't eind iets bitters in,
 Voor te grage kelen.

't Is gewaarschuwd, laat en vroeg,
 In gedicht en proze,
 Maar nog nooit herhaald genoeg
 Voor den achtelooze;
 't Wordt bevonden, vroeg en laat,
 Al te waar te wezen;
 Maar men ziet niet dat het baat;
 Ieder maakt op alles staat,
 En schijnt niets te vreezen.

1874.

**Vuurwapenen,
Volgens Ariosto
(Orlando Furioso, C. IX en XI.)**

Bij ruwe kracht, geweld, en felle listen
Kwam nog 't geweer, daar de Ouden niet van wisten
Een ijzren buis van twee el, meer of min;
Daar brengt men pulver en een kogel in.

Van achtren, waar de koker schijnt gesloten,
Wordt met een lont een gaatjen aangetikt,
Zoo klein, als waar het bloed uit komt gespoten,
Wanneer 't lancet van d' arts u nauwlijks prikt!
Op eenmaal komt de kogel uitgeschoten....
't Is of des hemels donder u verschrikt!
En, even als zijn bliksem, waar hij doorkomt,
Verslaat, verplet, vernielt hij wat hem voorkomt.

De zwarte-kunst beschonk, te kwader uur,
Tot eigen doem en onzer aller schade,
Den Duitscher met dit helsche tuig en vuur;
De Booze-zelf kwam zijn vernuft te stade,
En leerde 't hem, door proef en helschen raad,
Het best gebruiken tot het meeste kwaad.

Itaalje, Frankrijk, alle strijdbre volken
 Zijn spoedig door dien wreeden vond bekoord.
 Hier vormt m', in naar de kunst gegraven kolken,
 Het gloeiend brons ten vuurmond; ginder boort
 Men 't ijzer tot wat, meer dan zwaard en dolken,
 Het menschdom dreigt met uitgebreiden moord.
 't Geschut is zwaar of licht; de namen velen
 Van zinkroers en kartouwen (halve' en heelen),

Veldslangen, donderbussen, gootling, bas -
 Al naar 't den vinder smaakt; maar, waar zij raken,
 Gelijklijk 't ijzer brijzelend als glas,
 En 't marmar gruizlend, om zich baan te maken.
 Soldaat! geen dagge of zwaard komt meer te pas.
 Verkoop ze vrij als uitgediende zaken!
 Voorzie u van een snaphaan, arme vriend!
 Daar ge anders uw soldij niet meer verdient.

Hoe zijt ge in menschenhart ooit opgekomen,
 Gemeene, schelmsche en allerwreedste vond?
 Door u is de eer der wapnen weggenomen;
 Door u gaat alle krijgsroem naar den grond;
 Door u behoeft de lafste niet te schromen,
 En vallen laagste en hoogste te eener stond
 Geen mannenmoed, geen geestdrift mogen rekenen
 Dat ze op het veld van eer nog iets beteekenen.

Wie telt de riddren, wie de dappre helden,
 Door u alleen in 't bloedig stof gelegd?
 Wie de eedlen, die elkeen voor honderd telden,
 Waar natiën om treuren, naar het recht
 Der smart, die weet wat hooge deugden gelden?
 Gewis, 't is veel, maar niet te veel gezegd,
 Zoo 'k zeggen durf, dat hier de goddelooste
 Het denkend brein gespitst heeft tot het snoodste.

'k Geloof ook, dat de Almachtige in zijn toorne
 Een zwaar, een vreeslijk vonnis heeft geveld,
 En de gevloekte ziel van dien verlorne
 In 't diepst der hel naast Judas heeft gesteld.

*Zoo dacht, zoo zong, voor vierdhalfhonderd zonnen,¹⁾
De zanger van Orlando fel enforsch.
Onze eeuw geeft antwoord met haar Krupp-kanonnen,
Torpedo's, Mitrailleuses, Monitors.
MOORDDADIG DOOR MOORDDADIGER VERWONNEN,
VERWOESTEND DOOR VERWOESTENDER - Vermors
O Dichter! thans geen tijd met nutloos zingen! -
Ziedaar de vrucht van onze vorderingen.*

1874.

1) Ariosto leefde van 1474-1533.

**Anna's sterfdag.
Aan de Beroofden.**

Heb ik u niet gezegd dat, zoo gij gelooft,
gij de heerlijkheid Gods zien zult?
JEZUS.

Gij *hebt* Gods heerlijkheid aanschouwd
In 't vast gelooven, lijdzaam lijdén,
In liefdeblijken duizendvoud
Van 't hart, dat zich ter dood moest wijden;
In d' uitdruk van dat zielvol oog,
Ten open hemel opgeslagen,
Waar, na een leed van zoo veel dagen,
't Verloste zieltje henenvloog.

Gij *zult*, gij zult, zoo gij gelooft,
De heerlijkheid van God aanschouwen,
In 't geen hij schenkt, ook waar hij rooft,
Aan harten, die op hem vertrouwen,
In troost, als balsem neergevloeid,
In kracht, bij 't drinken van uw beker,
In de eedle vrucht die, zacht maar zeker,
Aan 's levens scherpste doornen groeit.

En eenmaal - droeve zielen! beidt,
Verbeidt zijn tijd met stil gelooven -
Zult gij des Heeren heerlijkheid,
In vollen luister, zien daarboven;
Als de engel, die gij hebt gekweekt,
Die al uw vreugd was hier beneden,
U met een lach zal tegentreden,
Daar waar men van geen scheiden spreekt.

3 Febr. 1874.

Bij Anna's begrafenis.

"k Reis naar den hemel,' was het woord,
Zoo troostrijk uit haar mond gehoord,
Om uit de smart u op te beuren,
Die nooit uw hart verlaten zal...
Maar nu!.. Bedroefden, staakt dit treuren!
Zij *is* er al!

Zij *is* er al. O twijfelt niet!
Zij ziet den trouwen Heiland, ziet
Wat boven denken gaat en hopen.
In Hem geloofd! Aan Haar gedacht!
De weg is vrij; de deur staat open;
En zij - verwacht.

6 Febr. 1874.

Haar Bruidskrans.

De krans van roos en leliekelken,
Gevlochten voor uw bruine vlecht,
Werd op uw doodkist neergelegd,
En zal verwelken.

Gijzelv', die neerligt in dit stof
Aan worm en made prijs gegeven,
Verwelkte bloem van onzen hof!
Gij zult herleven.

Hopeloos onderwinden.

In 't alpgebied der GEESTELIJKE wereld,
 Waar menig spits met schittrend ijs bedekt
 Zich veler blik en aller voet onttrekt,
 En mist op mist voor sterflijke oogen dwerelt,
 Dat we overal slechts stuksgewijze zien, -
 Mijn vrienden! spreekt, wat dunkt uw hart van dien,
 Die, diep in 't dal, op ingesloten meren,
 Op 't maken van een bergkaart zich bevlijt,
 Uit weeke kurk daarvan modellen snijdt,
 En de oreographie ons wil doceeren.

Gij ziet slechts wat uw oog *bereiken* kan;
 Gij kent slechts waar u deze voeten dragen;
 't Licht (van Gods Woord) beschijnt er *deelen* van,
 En toont ze u, in zijn gunstrijk welbehagen.
 't Geheel, 't ontwerp, het onderling verband
 Zijn *zijn* geheim en boven *uw* verstand.
 Verkwik u aan de beken, aan de stroomen,
 Aan 't lommer en de bloemen der vallei,
 De zuivre lucht der grazige alpenwei,
 En wat er meer van zegen af moog komen,
 En sla uw oog naar steilen top bij top,
 Niet om te weten, maar te aanbidden op.

1874.

Bij het open graf van Daniël Chantepie de la Saussaye, Theol. Dr. en Prof

Te laat gekend, te vroeg bezweken,
Voor die hem kenden alles waard,
Daalt hier een sterveling ter aard,
Die na zijn dood nog lang zal spreken.

Een geest op 't hoogste doel gericht,
Aan kennis rijk en rijk aan krachten,
Vol van diepzinnige gedachten,
En door een hooger geest verlicht.

Een hart vol Ernst, als 't hart moet zijn
Van hen, die naar den Vrede jagen
En, in de gisting onzer dagen,
Het heilige schiften van zijn schijn.

Een hart, voor niets of niemand koud,
Fijnvoelend, eerlijk, edelaardig,
Voor tegenstanderen rechtvaardig,
En voor zijn vrienden, trouw als goud.

Beween, gij Kerk en Vaderland!
School, die zoo kort hem hebt bezeten!
Dien rijken geest, dat rijp verstand:
Mijn hart zal nooit dat hart vergeten.

Groningen, 18 Febr. 1874.

**'s Konings Vijfentwintig-jarige Regeering.
12 Mei 1874.**

Meidorens zenden zoeten geur
Aan frissche oranje tegen;
Lief bloemgewas van elke kleur
Ontwaakt op veld en wegen;
De steden zijn met groen versierd,
Met slingers, bogen, kransen;
De feestklok luidt, de feestvlag zwiert
En wappert van de transen.

De vorst heeft vijfentwintig jaar
Zijn koningskroon gedragen,
En nog valt zij zijn hoofd niet zwaar,
Bij 't klimmen van zijn dagen.
God spaar die kroon! God spaar dat hoofd!
Uw hart, uw huis, o koning!
Uw levenszon blinke onverdoofd,
Als op den dag der kroning!

Ga voort, trouw volk! met nieuwe vreugd,
Naar 's hemels welbehagen,
Door kinderliefde en burgerdeugd
Zijn staf en stoel te schragen!

Strik vaster nog uw eendrachtsband,
In schaduw van de olijven,
En moog in 't dankbaar Nederland
Zijn kleur Oranje blijven.

Chassinet-versje.

Den Koning, onder wiens bewind
Zich 't volk gerust en veilig vindt.
De Vrede bleef, de Welvaart steeg.
De Neger slaaf zijn vrijheid kreeg,
En 't krijgsvuur aan Sumatra's kust
Eerlang voorspoedig zij gebluscht,
Den DERDEN WILLEM vreugde en eer
En zegen van der Heeren Heer!

Zendingslied.

Roept uit aan alle stranden,
 Verbreidt van oord tot oord,
Verkondigt allen landen
 Het Evangeliewoord!

Roept uit den Heer der Heeren,
 Als aller volkren vriend!
De volkren moeten leeren
 Wat tot hun vrede dient.

Verbreekt de vreemde altaren
 En bouwt des Heeren huis!
De wereld moet zich scharen,
 Zich scharen om het kruis.

De dooven moeten hooren,
 De onkundigen verstaan,
Den blinden 't heillicht gloren,
 De kreuplen leeren gaan;

De treurenden vergeten
 Hun leed en droefenis,
En al wat arm is weten
 Dat daar een Heiland is!

Roept uit aan alle stranden,
 Verbreidt van oord tot oord,
Verkondigt allen landen
 Het Evangeliewoord!

1874.

**Bij den dood van Henriette Swellengrebel,
sedert zijn oprichting in 1844 tot den 30sten Mei 1874,
*Bestuurster van het Diaconessenhuis te Utrecht.***

**I.
Voor de diaconessen.
bij haar graf.**

Zij is met jubeltoon ontvangen
In 't nieuw Jeruzalem;
Maar hier zijn tranen op de wangen
En tranen in de stem;
Daar wij de dierbre missen moeten
Wie nooit ons hart vergeet,
Die neerzat aan des Heilands voeten
En naar zijn voorbeeld DEED.

Met welk een stroom van vreugdeklanken
Zal zij, door heel den stoet
Van haar voor goed genezen kranken,
Daarboven zijn begroet!
Maar wie zal waardiglijk bekleeden
De plaats, die Zij begaf?
Zoo klaagt de droefheid hier beneden,
En staart op 't zwijgend graf.

Het hoofd naar boven! God zal zorgen.
 Op HEM het oog gericht!
 Uit donkren nacht verrijst, de morgen,
 Als HIJ spreekt: Daar zij licht!
 Wij willen wachten, wij vertrouwen,
 En houden biddend aan;
 Gelijk die edelste der vrouwen
 Ons steeds is voorgegaan.

Aan haar bedroefde zusters.

Een parel is aan 't snoer ontzonken,
 Verbroken door Gods hand,
 Maar om in Jezus' kroon te pronken;
 Een rozenstruik verplant,
 Om in den hoogsten hof te pralen,
 Om daar in vollen bloei te staan,
 Waar, bij de zachtste zonnestralen,
 De schoonste knoppen opengaan.

Juni 1874.

Cave Canem.

Het hondgeblaf verstomme op aarde!
Elk mensch, één kind heeft grooter waarde
    Dan al die 'trouwe honden' saam.
Eén dolle hond doet in zijn woeden
Meer kwaad dan duizende vergoeden
    Van edelst ras en schoonsten naam.

Maar zonder hond kunt gij niet leven?
Het zij! De vreugd zij u verbleven,
    Maar houd haar voor uzelf, geheel!
Uw naasten met uw beest te kwellen
Of aan gevaren bloot te stellen,
    Is toch een weinigje te veel.

Geen paarden worden losgelaten;
Geen stieren zwerven bij de straten;
    En ook de hond blijve aan den band.
Dol worden kan geen mensch beletten;
Maar laat ten minste wijze wetten
    Mijn huid beschermen voor zijn tand.

1874.

Opvoeding.

Wat zoekt gij voor uw kindren? Veiligheid,
 Zooals op aard geen' mensch is weggeleid?
 Afsnijding van verzoeking en gevaren,
 In stilte werkzaam en alom verspreid?
 Neen! Zoek hun wijsheid, kracht, zelfstandigheid,
 En leer hen zich te wachten en te waren.
 Bestel hun moed en wapnen, tegenwicht,
 Gevoel van verantwoordelijkheid en plicht,
 En prent hen in, het oog dat, altijd open,
 Ook voor *hun* welzijn waakt, gelijk zij hopen,
 Als 't ALZIEND oog te ontzien! - Waar *dit* niet baat,
 Baat niets, en wat gij anders aanvangt, schaadt.

Een dwaas houdt, als besmettingen regeeren,
 Zijn deur en vensters dicht om ze af te weren,
 En (wanende dat hij zijn kroost behoedt)
 Vergiftigt, door vervuilde lucht, hun 't bloed.
 De wijze zorgt voor lucht, geregeld leven,
 Goed voedsel, en een onbezwaard gemoed -
 De rest blijft biddende in Gods hand gegeven.

1874.

Aan wie de schuld?

De naam 'kinderen der zon' is voor de bloemen wel dichterlijk, maar niet geheel onjuist.

Het groene kleed der aarde.

In het *Album der Nat.* 1874.

'*Wel dichterlijk, maar niet onjuist.*' Verneemt
 Gij 't Dichters? Juistheid is u vreemd!
 U, die slechts dichters *zijt* door *juist* te wezen;
 Door met één juisten trek 't geheel als voor
 Den geest te voeren en ons hart en oor
 Te treffen door den juisten toon, gerezen
 Uit de echte snaar ter juister plaats gedrukt;
 Die, als gij ons betoovert en verrukt,
 Ons niet verblindt door ijdlen schijn of logen,
 Maar, zelfs door uw verdichtingen, onze oogen
 Onthaalt op waarheid, die GIJ zien leert, die de ziel
 ERKENT, wanneer, door u, er 't juiste licht op viel! -

Dat 's *uwe* schuld, doemwaarde *poëtasteren*,
 Die verzen schrijft tot aller *dichtren* smart,
 Geen dichters-oog bezit, geen dichters-hart,
 Geen *zaken* kent, en in de *taal* verwacht!
 Gij doet de poëzie door prozaschrijvren lasteren,
 Wier brein geen wetenschap, geen helder oordeel mist,
 En slechts in 't *wezen van de dichtkunst* zich vergist.

1874.

Spreek van uzelf niet.

Spreek van uzelf niet, ten goede noch ten kwade;
 TOON wie gij zijt, en elk zal WETEN wie gij zijt.
 Miskening heeft haar tijd, en doet meer nut dan schade,
 Mits gij met daden, niet met woorden, haar bestrijdt.
 'Zoo iemands wegen', zegt de Schrift, 'den Heer behagen,
 Bevredigt hij met hem, ook die hem fel weerstond;'¹⁾
 Maar die zich roert en weert en slagen keert met slagen,
 Mistrouwt zichzelf en God, en boort zich in den grond.

1874.

Ethische Statistiek.

What's done we partly may compute,
 But ne'er what is resisted.
 BURNS.

Pas op! uw kennis is beperkt.
 Zij weet iets van 't gedane;
 't Begane kwaad is ras bemerkt;
 Maar ook het wederstane?

1) Spr. XVI:7.

Aan een Pessimist.

Als 't regent, daar de zon bij schijnt,
 Ziet gij alleen den regen;
 Ik vestig op de zon mijn oog
 En op dien lieven regenboog,
 En lach hem hoopvol tegen.

'Goed! Maar intusschen wordt gij nat.'
 O ja, dat was te duchten,
 Zoo ik mijn regenscherm niet had,
 Dat 'k altijd meêneem op mijn pad,
 Bij 't zien van donkre luchten.

'Maar als uw regenboog verdwijnt,
 De regen door blijft stroomen;
 Als giet- op gietbui nederstort,
 Uw scherm ten laatste nutloos wordt...'
 'k Zoek dan een onderkomen.

Ik schuil, maar pruil niet, beste vrind!
 En mijd de lui die pruilen.
 De felste bui houdt eenmaal op;
 Maar van den regen in den drop
 Kwam, die bij U kwam schuilen.

1874.

Aan verachters huns volks.

Wat smaalt ge op Neerlands volk 'van d'ouden roem vervallen';
Wat schimpt ge op hen, die 'op dien ouden roem slechts brallen',
Gij, die geen voorbeeld geeft van beter soort of kracht?
Die *dit* doen, zijn er nog bij 't levende geslacht
Miskent hen niet, noch dooft, kwansuis op elk verbolgen,
Den moed bij die niet uw, maar beter voorbeeld volgen.

1874.

Een van beiden.

Beschimp geen machtelozen, even
Alsof 't hun schortte aan goeden wil;
Bestraf den dood niet; wek het leven;
En kunt gij dat niet; houd u stil.

1874.

Agnes bruid.

'Ik had in mijn gedachten
U reeds vaarwel gezeid,
U reeds in 't grafje neergeleid,
Waar wij uw broertje brachten
Met groote treurigheid.

Maar God heeft ons gegeven
Dat gij behouden werdt,
Een groote vreugd voor groote smart;
U als op nieuw het leven,
Ons een erkentlijk hart.'

Zoo sprak, voor twintig jaren,
Mijn diepgevoelde dank.¹⁾
Nu eischt de tijd een andren klank
Van mijn verheugde snaren,
Een vroolijk feestgezang.

Hoe trilt bij u te aanschouwen
De vaderlijke luit,
Geliefde dochter, schoone Bruid,
Hoe galmt zij onweerhouen
Haar blijdste tonen uit!

1) Dichtwerken IIIe Dl., bl. 167.

Al brak ook dezer dagen
 Een dierbaar leven af,
 Al keer ik van eens broeders graf,
 Waar wees en weduw klagen
 Tot Hem, die nam en gaf:

Het floers moet weggenomen,
 Hoe zwaar en wettig 't drukk';
 De smart moet wijken voor 't geluk;
 De vreugd moet boven komen;
 God geeft haar; voet bij stuk!

O Bruid, zoo jong van jaren,
 Zoo vroolijk van gelaat!
 Hoe lacht u 't leven toe; hoe laat
 Gij alle zorgen varen
 En vreest geen leed of kwaad.

Want niets hebt gij te duchten
 In de armen van een vrind,
 Die met geheel zijn hart u mint
 En voor uw minste zuchten
 Den besten balsem vindt.

O Bruigom, zoo vol leven,
 Zoo vol van liefde en jeugd!
 Hoe haakt uw hart, met louter vreugd
 De aanstaande vrouw te omgeven,
 Gelukkig dat gij 't meugt.

Want wat, voor duizend weken,
 'k Haar vriendlijk heb verzocht
 Dat zij op aarde wezen mocht,
 Dat is zij u gebleken,
 Hoe weinig zij 't zich docht.¹⁾

1) Tot ons geluk gespaarde!
 Reeds hadt ge, in 's Hemels licht
 Een Engel kunnen zijn, lief wicht!
 Wees 't nu nog wat op Aarde!

Hoe blij zien vriend en magen,
Lief Paar! uw echtpad in!
Want hart aan hart, één ziel en zin,
En 't oog op God geslagen,
Dat maakt een goed begin.

En de ouderlijke zegen
Zal, met zijn vol genot,
Van vier op aarde en één' bij God
U volgen op uw wegen
En meêgaan in uw lot.

Dies juichen stem en snaren
U toe met luiden klank:
't Geluk is groot; zijn duur zij lang;
GENIET het vele jaren;
En zegt den Hemel dank!

Augustus 1874

**Nederland en Amerika.
Ook een toepassing.**

Wanneer men daar (in Amerika) sprak van Nederland, sprak men als van een roemrijk land door zijn verleden, en van een land dat tegenwoordig slechts bekend is door Schiedam. Hierop make ieder de toepassing.
Dagblad-rapport van eene bij een openbare gelegenheid gehouden Redevoering.

Het Neerland dezes tijds, aan de overzij
Alleen bekend door zijn jeneverstokerij!
En moet dit tegen Nederland bewijzen?
Of toont het Uncle Sam's liefhebberij?
Hoe 't zij, onwetendheid is nooit te prijzen.
Toch was er menig onzer beter aan,
Wist hij wat minder van d' Amerikaan¹⁾.

1874.

1) Videatur de Prijscourant der Effecten, bepaaldelijk Spoorweg-dito.

Verschillend oordeel.

A.

Wat zegt gij van dit heerlijk stuk?

B.

Om mij te stichten, veel te druk;
 Veel te hartstochtelijk, om te ontroeren;
 Om schoon te wezen, te vol pracht -

A.

Mij mocht het aan mijzelf ontvoeren!

B.

Goed! Maar waar heeft het u gebracht?

1874.

Hygiënische verbrandingsijver.

Dat menschen sterven, werd weleer den Dood verweten;
 Nu zijn de dooden schuld; de Dood wordt glad vergeten.

1874.

Zestigste verjaardag.

'Ben je zestig?' Ja, ik ben 't;
 Ik beken 't;
 Kan ik 't wel ontveinzen?
 't Haar mijns hoofds is dun en grijs,
 En (dat maakte ik niemand wijs)
 Niet slechts van gepeinzen.

Ook van bange zorgen niet
 Of verdriet,
 Schoon ik 't leed wel kende;
 Maar, wat immer zij gebeurd,
 Niet een smart, die hooploos treurt,
 Niet het hartzeer, dat verscheurt,
 On-verzachtbre ellende.

Vrouw en kindren, ziet mij aan!
 't Kan nog gaan,
 Op mijn tweemaal dertig.
 In de wangen nog wat bloeds,
 In deze oogen nog wat gloeds,
 In den boezem nog wat moeds,
 't Hoofd nog 'fix und fertig.'

'k Dank dit hoogstgelukkig lot
Aan mijn God;
'k Dank het u daarneven,
Die mij jong houdt en verblijdt,
Die mijn kroon en sieraad zijt,
En mij nog een langen tijd
Wenschen doet te leven.

13 Sept. 1874.

Naschrift.

Word ik zeventig? Wie weet
Lief of leed,
Hem door God beschoren?....
't Jongste kind nog groot te zien
Is een zoete wensch, en dien
Moog zijn gunst verhooren!

**Het ledig wiegje.
(Schilderij van C. Bisschop).**

Het wiegje leeg; het kindje in 't graf!
 Gods liefde gaf,
 En heeft genomen.
 Geen troost nog in dit oogenblik,
 Maar snik op snik,
 En tranenstroomen.
 Welwijze vriendschap ziet dit aan
 En laat begaan -
 Haar tijd zal komen.

1874.

Quis matrem, nisi mentis inops, in funere nati
 Flere vetet? non hoc illa monenda loco.
 OVIDIUS.

Echtverjaring.

Driemaal vijf jaren
 Gelukkig gepaard,
 Van zes lieve kindren
 Een vijftal gespaard;
 Ontelbare goedheen
 Genoten van God,
 Nooit iets ontbroken
 Voor leven of lot;

De kracht niet verminderd;
 De liefde onverkoeld;
 In leed haar vermogen
 Te dieper gevoeld;
 Een huis, waar de vrede,
 En harten, waar vreugd
 In wonen, in heerschen,
 Bij ouden en jeugd.

Zie daar wat ons heden
 Vervult en vervoert,
 Ons dankbaar doet juichen,
 Ons innig ontroert,
 Ons vurig doet bidden
 Tot hem die 't vermag;
 'God! laat ons die weelde,
 Nog menigen dag.'

20 Oct. 1874.

Aan dezen en genen.

Gij zijt wel mannen van mijn richting,
 Maar zijt geen mannen naar mijn hart;
 Uw werk is niet tot vredestichting,
 En, zij het strijden óók verplichting,
 Gij doet veel meer, gij tergt en sart.
 Gij zijt wel mannen van mijn richting,
 Maar zijt geen mannen naar mijn hart.

Ik mag, ik wil u niet bestrijden,
 Maar *met* u strijden kan ik niet;
 Veel liever uw miskenning lijden
 En, in de hardheid dezer tijden,
 Zijn wat uw soort lafhartig hiet.
 Ik mag, ik wil u niet bestrijden,
 Maar *met* u strijden kan ik niet.

1874.

2 SAM. 3:39^m.

**Aan Dr. Matthijs de Vries,
Op zijn feestdag.**

Den Kenmer Vries, mijn stad- en schoolgenoot en vriend,
Die vijfentwintig jaar den tabberd heeft gedragen,
Maar levenslang de zaak der Moedertaal gediend,
En 't Vaderland versierd van d' opgang van zijn dagen,
Zij op dees schoonen dag, uit eensgestemd gemoed,
Mijn heilwensch toegebracht en feestelijke groet.

28 Nov. 1874

Heilwensch.

God, de Vader make u rijk
Door zijn allerrijksten zegen,
En voorkome u vaderlijk
Met zijn gunst op al uw wegen;
Waar zijn hand u weidt en hoedt,
Kent gij 't Goede, hebt gij 't goed.

18[...]4.

Kunstmiddelen.

Dat Kunst Natuur haar hulp bewijst
Gansch af te keuren, is niet recht;
Waar is de Venus, die men prijst,
Die zich de hulp van zeep ontzegt?

Naar PUNCH.

De kracht bestaat slechts bij de maat.

't Al te overdadige
 Is 't ongenadige,
 Of gaat dien kant uit.
 Ik kan 't niet roemen
 Als gij de bloemen
 Laaft met de brandspuit.

Wereldwijsheid.

Spreek als de meesten,
 Denk als de minsten;
 Zwijg met een wijs gezicht;
 Houd beide uw oogen
 Strak op den hoogen
 Weerhaan des tijds gericht;
 Weet u te voegen
 Naar elks genoegten,
 Mits ge er wat loons uit perst;
 Onnoozel kijken,
 Geduldig wijken,
 Brengt u het verst;
 Zorg te vermijden
 Dat ze u benijden,
 Indien gij vast wilt staan,
 En bij de lieden
 Eens Aristiden
 Noodlot ontgaan.

1875.

Zonder woord.

Een vrome 'wandel zonder woord'
 Gaat boven vloed van reden;
 Meer wat men ziet dan wat men hoort
 Werkt deugd en goede zeden;
 Zoo wie met goede *woorden* spot:
 't Goed *voorbeeld* brengt hem nog tot God.

Ik zegen, boven al wat preekt,
 Den stillen in den lande,
 Die, onbespraakt, welsprekendst spreekt,
 En schreeuwers maakt te schande;
 Die lastertaal en tegenspraak
 Doet zwijgen met beschaamde kaak.

1875.

**Geen opstanding, noch engel, noch geest.
Hand. 23:8.**

Ontzettend, Hein! wat zijt gij knap!
 Wat door die knappe Sadduceeuwen
 Geleerd werd voor pas achttien eeuwen,
 Leert ge ook, maar! als de vrucht der nieuwste wetenschap.

**Aan mijne vrienden
D.M.O.
op hun veertigjarigen Trouwdag.**

Door geen woestijn hebt gij, dus veertig jaar,
Trouw hand in hand gewandeld met elkaar,
Wel hieldt gij steeds dat Kanaän in 't oog,
Dat God te zijner tijd u oopen moog!
Maar kind en kleinkind ziet u vleiend aan
En zegt: 'Och, blijf nog wat aan dees zij der Jordaan!'

Ook ik, wien aan uw feestlijken disch,
Door hen gelokt, een plaats beschoren is,
Die reeds zoo menig vriend den donkren vloed
Zag overgaan, met diepbedroefd gemoed,
Maar u behield en dankbaar mij verblijd
Dat gij nog blijven moogt en wezen die gij zijt.

Mij dunkt, zoolang gij hand in hand te zaam
Langs d' oever treedt, is 't blijven aangenaam;
Zoolang u zooveel liefde omringt en bidt
Om uw behoud en langgerekt bezit,
Is 't blijven *goed*, is 't blijven *'t blijven waard* -
Zoo zij 't; dit weet gij toch: het BEETRE is wèl bewaard.

Amsterdam,
18 Febr. 1875.

Aan 'Mijn Wif'.

WIJF! ik weet geen beter naam,
 Waar 'k u meê kan groeten.
 KOOSJE klinkt mij veel te fijn,
 KOOS te grof; *wijf* moet het zijn,
 Zal het blijven moeten.

WIFMAN, in de aloude taal,
 Der Germaansche landen,
 WIFMAN is de MENSCH DIE WEEFT,
 En - de spil van 't echtheil heeft
 In haar zachte handen.

WIJF, in d' ouden Bijbelstijl,
 Zegt van den beginne
 Niet de vrouw in 't algemeen
 Of in 't afgetrokken, neen!
 WEDERHELFT, MANNINNE,

HULPE TEGEN OVER HEM,
 Wien zij werd gegeven
 Door een goedertieren God
 Tot zijn vreugd, geluk, genot,
 Leven van zijn leven.

Moet dan dit de naam niet zijn,
 Daar ik haar meê noeme,
 Die dit alles is voor mij,
 In wier liefde ik mij verblij,
 Op wier trouw ik roeme?

Maart 1875.

Wip daz muoz iemer sin der wibe höhste name.
 WALTHER VON DER VOGELWEIDE.

‘Mijn Heer en mijn God!’

Mijn HEER! Laat mij uw dienstknecht zijn!
 Mijn GOD! Laat mij op U vertrouwen!
 Uw dienstknecht, niet in valschen schijn,
 Of naar het uiterlijk aanschouwen,
 Maar naar mijns harten diepsten drang,
 En tot de hoogste vreugd mijns harten;
 Uw dienstknecht, Heer! mijn leven lang;
 Uw dienstknecht onder vreugd en smarten.

Zij mijn vertrouwen onverwikt,
 In nooden, strijden, moeiten, zorgen,
 En waar mijn oog naar binnen blikk,
 En 't boezemkwaad niet blijft verborgen.
 Gij zit omhoog; Gij zijt nabij;
 Uw kracht, uw licht zal nooit verflauwen;
 Mijn HEER! dat ik uw dienstknecht zij!
 Mijn GOD! laat mij op U vertrouwen!

April 1875.

Anna Wilhelmina.

Leg haar bij haar Moeder neder,
Laat haar aan haar God!
Die haar gaf, ontnemt haar weder
Tot een beter lot.
Vroeg ontwikkeld, rijk in gaven,
Maar voor de aarde koel
Komt haar dood het denkbeeld staven
Van een hooger doel.

Laat de tranen 't graf besproeien,
Die een Vader schreit,
Maar in 't hart de balsem vloeien,
Door een hand bereid
Goed en wijs in al haar werken,
't Zij ze rooft of schenkt,
En gereed die ziel te sterken,
Die haar niet verdenkt.

27 Mei 1875.

Maastricht.**Feestdrank aan den disch van 't XIVe Taal- en Letterkundig
Congres.****(Het stadswapen voert een ster.)**

Maastricht, uw ster, uw zilvren ster
 Scheen ons zoo zacht in de oogen,
 Zij lokte en lonkte ons toe van ver,
 En heeft ons niet bedrogen.
 Gastvrijheid, vriendschap was de gloed,
 Waarmee zij koesterde ons gemoed,
 Zij vuurde ons aan bij 't streven
 Dat hier ons hart deed leven!

O Trecht der Maas, geen vesting meer,
 Maar vreedestad geworden!
 Een nieuwe roeping zij uw eer,
 Gij steegt tot hooger orden.
 Wees, op de grens van Nederland,
 Een waarborg voor den broederband
 Met trouwe nageburen,
 En slecht de laatste muren.

De laatste scheidsmuur zwichte en vall' -
 Die ergernis van velen!
 De TAAL vereende ons eens voor al,
 Geen TOL moet ons verdeelen.
 Maastricht, dat niets uw welvaart stoor!
 Haar ster ga op en schittre door!
 Het Noord zal zich verblijden,
 En 't Zuid - u niet benijden.

De opheffing der Tollinie tusschen Nederland en Belgie is een vurige wensch van
 wederszijde.

25 Aug. 1875.

Zedenwet.

Vergeefs de kracht ontveinsd van deze zeedlijke Orden:
Uw Zijn blijkt uit uw Doen; uw Doen bepaalt uw Worden!

Erfsmet.

Mijn erfsmet is mijn schuld niet, maar mijn lot.
'k Ben van dit lot nochtans 't slachtoffer niet te noemen;
Geen lijdende Onschuld; dat weet God,
Schoon ik 't mijzelfen zou verbloemen.

Sine quibus non.

Veredelt zich een rozenstruik, gij ziet
Dat ze andre doornen krijgt, maar zonder wordt zij niet.

Ontleend.

Paradoxe.

Hoe zegt men mij: 'Gij blijft nog jong van geest!'
- Die oud van geest wordt, is nooit jong geweest.

1875.

Verkeerd effect.

Gij meent het goed, maar 't werkt verkeerd.
 Voor de ondeugd wilt gij afschuw wekken,
 Maar beeldt haar af met zulke trekken,
 Dat zij zichzelf *bewondren* leert.
 Fier dat *gij* 't zijt, die haar wil malen,
 Komt zij zich zien in uw verhalen,
 Komt zij zich spieglen in uw lied,
 En denkt: "k Ben nog zoo leelijk niet.'

Anders.

Gij schildert de Ondeugd zwart, maar stelt haar zwart gezicht
 In zulk een belangwekkend licht,
 Dat zij zich gaarn herkent en zegt:
 'Ik ben toch mooi van leelijkheid.'

1875.

**Bij het graf van een Vader,
na een jaar tijds zijn eenige Dochter daarin gevolgd.**

Hij heeft zoo lang hier omgedwaald
 En kon niet scheiden.
 Nu is hij zelf terneergedaald,
 Waar zij haar leiden.
 Vereenigd wordt nu beider stof,
 Vereend die zielen,
 Die met het: 'U zij eer en lof!
 Voor Christus knielen,
 En smeecken dat hij van omhoog
 Met hemelkrachten
 De Weeuw en Moeder sterken moog,
 Die nog blijft wachten.

7 Dec. 1875.

Re non Verbis.

"t Geloof in liefde *werkzaam!*' roept ge altijd.
 Zoo is 't; en 't helpt niet dat gij *spraakzaam* zijt.

1875.

Maartsche Bruiloft.

Maart roer zijn staart of hou zich stil,
 En geve ons storm of regen,
 Hij houdt, hij make 't zoo hij wil,
 Geen bruiloftsvreugde tegen,
 Noch stuit den opgezette vloed
 Van hartelijke woorden,
 Die opwelt uit het vol gemoed,
 Die uittreedt uit zijn boorden.

Een ander, tot de trouw gezind,
 Verbei de zomerdagen:
 Dit Echtpaar vraagt naar weer noch wind
 En spot met bui en vlagen.
 Een ander kies de Bloeimaand uit
 Om d' eersten stap te zetten;
 Dees kloeke Bruigom kroont zijn Bruid
 Met Maartsche violetten.

Een Maartsch viooltje, zacht en fijn,
 Zoo zedig, ingetogen,
 Dat mag zijn Bruidje zelf wel zijn,
 Dat is zij in zijn oogen.

Zij is voor hem de liefste bloem,
Die 't aardrijk op kon geven;
Ze zij zijn sieraad en zijn roem,
En blijve 't heel zijn leven.

Een Maartsch viooltje tart een tulp
En alle zomerrozen,
Gelijk de parel in haar schulp
Robijnen en turkoozen.
Schoon Paar! gelukkig zij uw lot,
Door zachte en reine vreugden,
En dierbaar in het oog van God
Uw hart, door stille deugden!

3 Maart 1876.

De Horenslak.

Sans ami, comme sans famille,
 Ici-bas vivre en étranger;
 Se retirer dans sa coquille,
 Au signal du moindre danger;
 S'aimer d'une amitié sans bornes;
 De soi seul emplir sa maison;
 En sortir suivant la saison,
 Pour faire à son voisin les cornes;
 Signaler ses pas destructeurs
 Par les traces les plus impures;
 Outrager les plus tendres fleurs,
 Par ses baisers ou ses morsures;
 Enfin, chez soi comme en prison,
 Vieillir, de jour en jour plus triste;
 C'est l'histoire de l'égoïste
 Et celle du colimaçon.
 ARNAULT.

Hier, zonder vrienden of gezin,
 Gelijk een vreemdeling rond te sluipen;
 Zorgvuldig in zijn schulp te kruipen,
 Zoo ras gevaar dreigt, meer of min;
 Met eigen ik en niemand meer
 Het huis vervullen, waar ze in wonen,
 En, uitgegaan bij gunstig weêr,
 De hoornen aan zijn buurman toonen;
 Het heilloos pad, waar langs men gaat,
 Aan 't vuilste spoor te laten kennen;
 De teêrste bloemen, vroeg en laat,
 Met valschen kus of beet te schennen;
 Gevangene onder eigen dak,
 Zijn dagen vreugdloos voort te sleepen,
 Ziedaar het leven, welbegrepen,
 Van egoïst en horenslak.

Morale Indépendante.

Hen, die in alle christenlanden
In onzen tijd
De hand slaan aan de dierste panden,
En, zonder spijt,
De zedelijkheid wijsgeerig moorden,
Verstaat en leest een klein getal.
Nochtans de weergalm van hun woorden
Is overal.
Het standpunt, waar zij zich op plaatsen
Is ver en hoog;
't Vlak, waar hun woorden van weerkaatsen,
Onttrekt zich 't oog;
Maar, duizendwerf vermenigvuldigd
Met dof gerucht,
Wordt als orakeltaal gehuldigd
Die stem der lucht.

1876.

**Ter Zilveren Echtfeest van
J. Bosboom en A.L.G. Toussaint.**

Het Echtpaar, één in kunst, in roem, in doel, in geest,
Welsprekend door 't penseel, en schildrend met de veder,
Breng ik mijn hulde en groet en heilbede op hun feest.
Hun oog zie dankende op, Gods oog zie zeegnend neder!

3 April 1876.

Tijd = Geld.

'Tijd'; roept gij daaglijks; 'tijd is geld'. Dit zal
Daarbij uw denkbeeld zijn: 'En geld is 't al'.

Laudari a viro laudato.

Schaamt ge u eens zwakhoofds eerbewijzen:
Verheug u vrij
Waar prijzenswaardigen u prijzen,
Mits - 't meenens zij.

Naar Epictetus.

Valt u een blad, een lauwer op de slapen,
 Een eerekruis op 't kleed; neem 't aan in dank!
 Maar buk u niet om 't uit het stof te rapen,
 Noch waag uw eer aan 't woelige eergedrang.

Onderscheiding.

Indien gij kunstnaar zijt, en wenscht te blijven,
 Waar gij niet *schildren* kunt, ga niet *beschrijven*.

Luchtkasteelen.

Is door een onvoorziene stoot
 Uw kaartenhuis uiteengevallen,
 De ramp is niet zoo bijster groot,
 En overkomt ons beurtlings allen.
 En hebt ge in nieuwen huisbouw zin -
 Welnu, de kaarten zijn behouen,
 Daar zitten nog veel huizen in,
 Die gij maar hebt voor 't bouwen.

Naar RÜCKERT.

Verflauwing.

De zangdrift schiet wel wat te kort,
Bij 't klimmen van de jaren;
Wat vroeger grif werd uitgestort,
Schijnt grooter zorg te baren.
Het hart zij vol gelijk weleer,
De hand is traag, en tast niet meer
Zoo gretig naar de snaren.

Wie trekt zich 't aan? - Een nieuw geslacht
Doet nieuwe liedren rijzen,
Verlangt een andren toon en lacht
Met de ouderwetsche wijzen.
Welaan, goê kindren! toont uw vlijt!
Wij zullen zonder nijd of spijt
Wat goed en schoon is prijzen.

1876.

**Otto Gerhard Heldring,
overleden te *Mariënbad* in *Bohemen*, den 11^{den}, begraven te *Zetten*,
op den *Vluchtheuvel*, den 17^{den} Juli 1876.**

Ofschoon de dood uw fakkel bluschte
In ver verwijderd oord;
Hier moest de plaats zijn van uw ruste;
Hier, waar gij thuisbehoort;
Hier, waar wij u met liefde ontvangen;
Met blijdschap bij de smart;
Met tranen op de bleeke wangen;
Maar met een dankbaar hart.

Hier zult gij zacht en rustig slapen,
In vaderlandschen grond,
Te midden, Herder! van de schapen,
Die u Gods liefde zond.
Hier zult gij in de ruste deelen
Van haar die, stil en blijd',
U, den verzorger van zoo velen,
Haar zorgen had gewijd.

Hier zal u 't kerkje schaduw schenken,
Door uwe hand gebouwd,
Waar gij de woorden en de wenken
Des hemels hebt ontvouwd.
Hier staan, als opgerichte steenen
Eerbiediglijk geschaard,
De vier Gestichten¹⁾ om u henen,
Die zeggen wie gij waart.

1) *Steenbeek, Talitha kumi, Bethel* en de *Normaalschool voor Onderwijzeressen*.

Hier zullen kindren, vrienden, broedren
 Verzamen keer op keer,
En diepbewogene gemoedren
 Zich wenden tot den Heer,
Om kracht als uwe kracht te vinden,
 En moed, uw moed gelijk,
Tot leven, werken, onderwinden,
 Volharden, koninklijk!

O Gij gezegende des Heeren,
 Man Gods en Menschenvrind,
Schoon voorbeeld, dat wij dankend eeren,
 Hoe hebben we u bemind!
De krans verwelkt, na korte stonde,
 Die hier uw lijkbus tooit;
Maar 't hart, dat u waardeeren konde,
 Vergeet zijn Heldring nooit.

Taal en letteren.**Uitgesproken aan den Disch van het Taal- en Letterkundig Congres,
gehouden te *Brussel*, Augustus 1876.**

Zij rusten niet, zij rusten niet,
 Wie 't Schoone mag verrukken,
 Die ijvren op het Taalgebied,
 Die worstlen met het woord en 't lied,
 Om Waarheid uit te drukken.
 De kunst is lang, het leven kort;
 De prijs, waar om gestreden wordt,
 Dien weinigen ontvangen,
 Is schoon, maar hoog gehangen.

Zij sterven niet, zij sterven nooit,
 Die dezen prijs verwierven.
 Een lijkbus met een krans getooid,
 Een graf met bloemen overstrooid,
 Verkondig' dat zij stierven,
 Hun stof verga, verwaai - geen nood!
 Is Maerlant weg? Is Vondel dood?
 Is Bilderdijk bezweken?
 - Zij *leven*; want zij *spreken*.

Van nageslacht tot nageslacht,
 Van eeuw tot eeuw weerklinken
 Hun godenzangen, zwaar of zacht,
 Die met hun oude en nieuwe kracht
 In open harten zinken;
 Het lied der smart, het lied der vreugd,
 Het vroolijk lied van liefde en jeugd,
 Dat eeuwig jong zal blijven
 Zoo ver er wolken drijven.

Zij achten 't niet, zij kennen 't niet,
Die enkel stof bejagen:
Die waar het hart ons vol bij schiet,
Ons oog een zachten traan vergiet,
Hun 'maar wat geeft het?' vragen.
Die laagheid strekt zichzelf ten straf;
't Slijkwroetend zwijn beloont zijn draf,
Klapwiekende adelaren,
Der zon in 't oog te staren.

De schoone kunsten sieren 't land,
Waar zij haar kracht in toonen,
De kunstmin, meer dan diamant
Of bloedrobijn, de kronen.
Heil vorst en volken, die 't beseft,
Den kunstnaar eert, beschermt, verheft;
Uw naam zal in gezangen
Onsterflijke eer erlangen!

**Aan de versierden met het Metalen Kruis.
Op hun jaarfeest, in Augustus 1876.**

Als de oogstzon op den akker brandt,
De sikkel weidt door de aren,
Herzaamlen zich in Nederland
Zijn oude heldenscharen.
De zeis des doods ging ook te keer,
En dunde hun geledren zeer,
In vijf en veertig jaren.

Maar die gespaard zijn, *zijn* gespaard,
En toonen dat zij leven,
Van de oude geestdrift niet ontaard,
Door de eigen zucht gedreven;
Nog blaakt het heilig vuur hun borst,
Nog is voor Vaderland en Vorst
Een zelfde hart gebleven.

Metalenkruisers! 't Grijze haar
Siert, met het kruis, u allen.
Nog vijf, nog tien, nog twintig jaar....
Eens zal de laatste vallen.
Dies blijft, voor die nog heden staan,
Het krijgsbevel: 'sluit aan! sluit aan!'
Met dubblen nadruk schallen.

Een nieuw geslacht leeft om u voort;
 Een derde werd geboren,
 Dat nooit de krijgstrom heeft gehoord,
 En nimmermeer moog hooren!
 Maar wordt zij voor zijn oor geroerd,
 Het zij van d' eigen geest vervoerd,
 Die u de borst deed gloren!

Opschik.

Draag niet edelsteen bij steen!
 Veelheid maakt waardij geringer.
 Ééne diamant alleen
 Geldt voor echt aan uwen vinger.
 Waar zij schieten straal bij straal,
 Zal de nijd hen altemaal,
 Schoon zij uit Golconda waren,
 Voor geslepen glas verklaren.

Naar RÜCKERT.

Teleophobie.

't Geschaapne heeft geen doel', - 't en zij om te bewijzen
 Wat gij bewezen wenscht te zien.
 Den Maker mag het werk niet prijzen;
 Genoeg zoo 't maar den roem des Onderzoekers dien!
 'Een plan!...' Het denkbeeld doet u schrikken!
 't Is alles gansch vanzelf gegaan,
 Maar komt zich in uw stelsel schikken,
 Als waar 't alleen daarom gedaan.

Materialistische Logica.

'Een bons op 't hoofd - het brein lijdt last.
 't Verstand bekomt er nimmer van.
 Het brein is dus 't verstand.' - Wel vast;
 Zoals de zaag de timmerman.

Psychologie.

Verhef geen psychologen!
 Nakomers al te maal.
 Voorganger in mijn oogen
 Is hier alleen de Taal.

Prima quae vitam dedit hora, carpsit.

't Uur der geboorte zelf verkort den duur
Van 't leven; 't wordt gerekt door 't stervensuur.

Wet der tranen.

Waar traan en glimlach samenkomen,
Wordt steeds de traan
Het eerst vernomen,
Om 't laatst te gaan.

Waarschuwing.

Zoo gij uw weg met God wilt treên:
Loop nooit vooruit; dan loopt ge alleen.

Zelfs dat niet!

'Een blik slechts!' zegt ge in valsch vertrouwen;
'En dan niets meer!' - Maak 't u niet diets!
Wilt gij den zinnen *iets* onthouen,
Vergun hun *niets*.

Katjesspel.

Speel met den hartstocht niet. Een tijd lang ga het goed:
Wat steeds te vreezen was, zal eindelijk toch gebeuren;
Gelijk het wilde dier, dat makke kunsten doet,
Toch altijd eindigt met zijn meester te verscheuren.

Rol creëren.

De stervling *schept* zijn rol op 't schouwtooneel van 't leven,
En *speelt* haar goed of slecht. Toch was zij hem *gegeven*.

Aan mijn Zoon.**Met een uurwerk.**

Zoolang uw levensdag mag duren,
Dit is mijn bede, -
Wijze u dit werk gezegende uren,
En welbestede!

Voor kort.

Wij gaan tezaam een zelfde pad;
 Een zelfde deur zien we openstaan;
 Wat is ons scheiden? Niets, dan dat
 Wij *een voor een* naar binnen gaan.

Vergeefs.

Uw vensters keeren 't licht; toch dringt het door de reten;
 Het duister is geweest.
 Voor Jezus sluit gij 't hart, wilt zelfs zijn naam vergeten;
 Toch werkt hij op uw geest.

Victuros agimus semper nec vivimus unquam.

MANILIUS.

Wij leven nooit; wij wachten steeds op 't leven,
 Dat nimmer komt, maar altijd gaat;
 Het NU wordt weggedacht voor wat te komen staat.
 Nog vragen wij: Waar is de tijd gebleven?

Herinnering.

Weet dit, geleerde mannen,
Die andrer leeraars zijt!
De boog *altijd* gespannen
Raakt alle spankracht kwijt;
De boog *verkeerd* gespannen,
Nog groter ongeluk,
Breekt in uw handen stuk.

Aan een opgeworpen ziekentrooster.

Voor die op 't ziekbed kwijnen
Zijt gij de rechte man niet, Piet!
Gij kent de medicijnen;
Maar van de dosis weet gij niet.

‘Alle menschen zijn leugenaars.’

Psalm CXVI:11.

‘De Schrift tot leugenaar te maken
Is zondig,’ predikt Gijs vol vuur,
En liegt maar toe met stijve kaken,
Tot groter glorie der Schriftuur.

‘t Spreekt vanzelf.

Jan heeft zijn buurman welgedaan;
Maar dees ontloopt hem sinds dien dag.
Vanwaar die afkeer komen mag? -
Elk poogt zijn crediteur te ontgaan.

**Aan Clara,
op den dag van haar vertrek naar Oost-Indië, met het Stoomschip
'Voorwaarts.'**

Vaarwel, mijn dochter, streef met moed
Door zee en vloed
Naar 't geurig Oosten!
Ga daar eens Echtvriends trouw gemoed
Van 't uitgerekt verlangen troosten,
En breng mijn Zoon mijn Vadergroet!

Met ons gedachten blijven wij
Het schip nabij,
Dat u mag dragen.
Wij volgen u van zee tot zee,
De weken tellende en de dagen
Met luiden wensch en stille beê.

Wat feest- wat dank-dag zal het zijn,
Als, na de pijn
Van 't machtloos wachten, heimlijk schromen,
Ons hart zich ophaalt aan 't genot
Der blijde tijding: 'Aangekomen -
Gezond - Vereenigd - Dank zij God.'

O spoedig smake 't ouderhart
Die vreugd, de smart
Vergoedende van 't moeilijk scheiden!
Vaarwel! Vaarwel! De 'Voorwaarts' wacht;
Gods Englen mogen 't schip geleiden,
Beschermdende u, bij dag en nacht.

22 Dec. 1876.

Aan....

Tu ne me chercherais pas, si tu ne m'avais déjà trouvé.
CHRISTUS, bij PASCAL

Daal in uzelf af;
Gij zult er Christus vinden,
Als in een eerlijk graf,
Waar doeken hem omwinden;
En drijft de heete zondesmart
U tranen langs de bleeke kaken,
Hij zal voor 't hem behoevend hart
Als uit den doode ontwaken.

Gij hebt hem lang miskend,
Schoon veel van hem geweten;
Maar die tot hem zich wendt,
Wordt nimmer iets verweten.
Dien ge als een doode hebt vereerd,
Zal als de levende u gedenken,
En wat ge eerst nu van hem begeert,
Als 't lang voor u gereede u schenken.

1877.

Even lief.

Mijn kleinkroost meerdert vast en klom
 Al tot een viertal zonen.
 Een aardig meisje leidt den drom
 Met rozen op de koonen.
 Grootmoeders lieven naam draagt zij -
 O worde 't eene Aleide! -
 Een tweetal knapen heet naar *mij*, -
 - Gods zegen ruste op beide!
 Twee hebben van den andren kant
 Hun waarden naam verworven,
 Naar mannen, voor hun vaderland
 En huis te vroeg gestorven.
 Maar met wat namen, en naar wien
 Of wat, zij heeten zouden,
 Ik bleef hen even gaarne zien
 En evenveel van deze' als dien,
 Van dien als dezen houden.

Februari 1877.

Openlijk verloofd.**Aan.....**

Voor Gods en aller menschen oogen
 De liefde, die hun hart verheugt,
 Te erkennen met een fiere vreugd,
 Driewerf gelukkig zij die 't mogen!
 Zij 't zoet geheim zoo zoet als 't mag;
 Een groot geluk wil klaren dag.

Die klare dag is aangebroken;
 Die schoonste zon is opgegaan;
 De nachtegaleu heffen aan,
 En alle rozen zijn ontloken
 Op 't pad ontsloten voor uw voet,
 Waar oog en hart u blij begroet.

Smaak uw geluk met volle togen,
 Verbeidende den blijden stond,
 Waarin een heilig echtverbond
 Het gaat voltooien en verhoogen;
 En zorg, lief Paar! dat ieder weet
 Hoe wijs de keus was, die gij deedt.

1877.

Queruliana.

I.

Dat *rei* een zangrei zegt, een dansrei of een koor,
 En *rij* een reeks beduidt, drong niet tot ieder door.
 Dat die op 't mos zich *vlijt*, geen *vleier* hoeft te wezen,
 Blijkt ons niet altijd, waar wij 't lezen;
 En wat *geenssints* beduiden moet,
 Wordt geenszins door mijn brein bevroed.

II.

Schijfschieten heette 't eerst wat nu *Schietwedstrijd* heet.
Scherpschutters placht voordezen
 De vaste naam te wezen
 Van die met vaste hand zich in den Doelen kweet.
 't Is nu al *juistheidwapen* wat men ziet;
 De juiste *woorden* echter treft men niet.

III.

Een *afgeworpen* vrucht deed eertijds zuchten slaken.
 Zij kon slechts *noodrijp* zijn, doorvreten van een worm,
 Of afgesmeten door een storm:
 Thans schijnt zij iedereen te smaken.

IV.

Verplaatsen is?
 'Van plaats veranderen doen.'
 Zeer goed.
 Zeg nu ook wat *verpakken* wezen moet!
 'Verpakken is nu voor *inpakken* 't woord...'
 Och! pak u voort!

V.

'lets ten halve te zijn' is een kwaad en een leed;
Maar uw 'halfheid' is Duitsch, en *heel* Duitsch, dat gij 't weet.

VI.

'*Van af* is meer dan schennis van een wet,
Door taalgeleerden ingezet;
Moedwillige verkrachting mag het heeten
Van taalgevoel en taalgeweten.
"k Wou af uw schoot,' zegt in zijn brabbeltaal het wicht,
Dat aanstonds beter leert door moeders onderricht,
En zeker levenslang in 't rechte spoor zal blijven,
Zoo 't maar geen lezen leert of schrijven.

VII.

Gij gaat er op in, gij gaat er op in!
Sta mij toe, dat ik *er in trede*.
Gij hebt, op zijn Duitsch, polemieek in den zin;
Maar ik, op zijn Hollandsch, houd vrede.

VIII.

Erg lief, erg mooi, erg aardig - beste man!
't Hardnekkigst optimisme beeft er van.
Wordt alles erg, dan is 't zoo erg als 't kan.

Gestoorde Bruidsvreugde.

Hoe blaast nog de oostewind zoo guur
 Langs akker, veld en wegen,
 En houdt de ontwakende natuur
 In 't wakkerworden tegen!
 Geen nood! Zij leeft en wacht haar dag,
 En zal, zoo vroolijk als zij plag,
 Zich weer met bloemen kronen
 En al haar schatten toonen.

Wat dreiging van een dag vol leeds
 Kwam hier de bruidsvreugd stuiten,
 En sloot door zorg en bange vrees
 Haar feestlijkheden buiten?
 Geen nood! De liefde leeft in 't hart;
 Zij mint de vreugd, maar schuwt geen smart;
 Zij groeit bij droefenissen,
 En kan den feestdisch missen.

Doet dit uw eerste tegenspoed
 U voelen en ervaren:
 Lief paar! waag dan met blijden moed
 Uw scheepjen aan de baren.
 Is 't ebbe en vloed op 's levens zee,
 Zijn wind en stroom niet altijd meê:
 't Geluk is in den zegen
 Der trouwe min gelegen.

Doch is 't geluk voor 't wenschen veil
Van die u thans omringen,
Dan voegt zich bij dat innig heil
Nog tal van zegeningen.
Haast wijk' de koude en bloeie 't veld,
Straks zij de kranke weer hersteld,
En eerlang, eerlang dage
Wat goeds uit 's Gravenhage.¹⁾

April, 1877.

1) Een gehoopte benoeming.

In het Bosch.**Dichter:**

Hef aan, hef aan toch, nachtegaal!
Indien ik door dees bosschen dwaal,
Is 't om uw lieve stem te hooren!
Laat duif en koekoek niet aan 't woord;
Voor die hier gaat en u niet hoort,
Zijn schrede en tijd verloren.

Nachtegaal:

Gij dwaas! 't is niet voor uw vermaak,
Dat ik mijn zoete zangen slaak,
Ofschoon 't uw eigenwaan zoo schijne!
Mijn eenig lied is 't lied der min;
Gij zingt het voor uw hartvriendin;
En als ik zing, is 't voor de mijne.

Mei, 1877.

Onderwerping met volharding.

In Godes hand te *geven*
 Lot, uitzicht, hoop, en wensch,
 In dit afhankelijk leven,
 Is wijsheid in den mensch.
 In Godes hand te *laten*
 Wat eens haar werd betrouwd,
 Is wijsheid boven maten,
 Die zelden wordt aanschouwd.

Een Graftchrift.

Ci dessous gît un grand seigneur,
 Qui de son vivant nous apprît
 Qu'un homme peut vivre sans coeur
 Et mourir sans rendre l'esprit.
 LA COMTESSE DE BRÉGIS.

De man, die hier begraven werd,
 Bewees door sterven en door leven,
 Dat men kan leven zonder hart,
 En sterven, maar den geest niet geven!

Waarschuwing.

Overloop uwen vriend niet, noch zit er te lang;
 Voor een zegen, verwierft ge u vervloeking.
 Menig vriend maakt het daardoor zijn vrienden te bang.
 Uw bezoek zij bezoek, geen bezoeking.

Jan Rek.

Jan Rek wil grooter zijn dan God hem heeft gemaakt.
 Dies staat hij doorgaans op zijn teenen.
 Vergeefsich gepoog! De sukkel raakt
 Toch niet aan 't geen waarnaar hij haakt,
 Maar wel veelvuldig van de beenen.

Noblesse Oblige.

Devies van de Hertogen de Lévis.

NOBLESSE OBLIGE - Groot de GROOTE, die 't beseft! -
 Maar klein de KLEINE, die 't hem voorhoudt! Hij verheft
 Zichzelf, of zoekt zijn voordeel te bejagen
 En d'arend, dien hij vleit, tot leg-hen te verlagen.

Febr. 1877.

Aan Favellus.

Uw stijl, Favellus, is een nufje.
Zij draagt altijd het nieuwste snufje;
Zij rijgt zich stijfjes, schoeit zich knapjes,
En tript daarheen met kleine stapjes,
Laat luid haar hoge hakjes tikken,
Trousseert haar kleedje alle oogenblikken,
Om ieder vuiltjen, ieder spatje
Met zorg te mijden op haar padje,
En weet maar niet hoe zich te wenden
Om van de vrienden en bekenden
Steeds meer de opmerkzaamheid te trekken,
En elks bewondring op te wekken;
Ook gaat zij nooit voorbij, Favel!
Of ieder onzer zegt: 'Wel! wel!'

1877.

Een weg die uitnemender is.

Wat duizend malen is gezegd,
 Dat zegt gij slecht;
 Uw spreken heeft geen roem te hopen;
 Leg u op 't zwijgen toe, mijnheer!
 En 't pad der eer
 Staat voor u open.

Teleurstelling.

't Stond in d' oproepingsbrief te lezen;
 De president herhaalde 't luid:
 'Gedachtenwissling' zou het wezen;
 Maar 't kwam op *woordenwissling* uit.

Eervolle uitzondering.

'De Nederlanders zijn' - Wat zijn ze niet? Lees honderd
 Couranten, lees er één: 't is steeds hetzelfde lied:
 De Nederlanders deugen niet;
 Hun dagbladschrijvers, dat verstaat zich, uitgezonderd.

Nieuwe Stijl.

Ministers plachten *af te treden*;
 Zij mogen *weggaan* - luidt het heden;
Zich uit de voeten maken hiet
 Het zelfs bij een, die niets ontziet.
 Zoo spreekt, zoo schrijft men naar uw regel,
 Hof van Jan Vlegel!

Nieuwste Stijl.

Jan Salie speelt niet meer den baas;
 Hij maakte voor Jan Vlegel plaats;
 Hoe plomper nu, hoe fraaier.
 De ruwste taal, de platste spraak
 Is naar den welbekenden smaak
 Van boef en oproerkraaier.
 Weg met den liksteen en de vijl!
 Wij hakken met de grove bijl.

1877.

Gulden Bruidspaar.

Vijftig jaar vereend,
Lief en leed gedragen;
Dikwijls veel geweend,
Zonder veel te klagen;
Dikwijls veel gesmaakt
Van des Heeren goedheid;
Over 't hart gewaakt
Bij 't genot dier zoetheid;
En bij bittre togen
Ook den troost gekend,
Die zich uit den Hoogen
Tot de harten wendt.
De Echtgenoot nog krachtig
En vol levensmoed;
Schoon nabij de tachtig
Nog vol geest en gloed;
't Vrouwtje wel wat zwakker,
Maar, hoe slecht gesteld,
Levendig en wakker
Waar het liefde geldt,
Liefde voor haar gade,
Liefde voor haar kroost,
Dat zij Gods genade
Opdraagt onverpoosd.

'Blijft nog wat verbonden,
Wordt nog lang gespaard!
Roepen hart en monden,
'Want gij zijt het waard!
Maar Gij buigt ootmoedig
't Hoofd, en schikt u stil
(Koom hij spade of spoedig)
Naar des Heeren wil.

15 Aug. 1877.

Ontwikkelings-theorie.

'Ontwikking!' roept men. 'Uit het leelijke, het schoone;
't Goede uit het kwade; en de waarheid uit bedrog.
Zoo is 't, en anders niet.' Ik echter twijfel nog
Totdat hij, die 't beweert, het door zichzelf toone.

Hîc Rhodus, hîc salta.

Het onverklaarbare is meer dan al wat gij verklaart;
En al wat gij verklaart berust op 't onverklaarde.
Eén blik in die Geheimnis was meer waard
Dan al wat proefbevinding samengaarde.

Bileams ezel.

Dat ooit een ezel sprak, schijnt u te groot een wonder.
Mij treft het niet bijzonder.
Neen, dat een ezel zwijgt, mijnheer,
Verbaast mij dikwijls meer.

Noodwendigheid.

'Noodwendigheid regeert; geen Wijsheid; maar ik ben
De Wijsheid, ik, die de Noodwendigheid erken.'

Tegen Misrekening.

Gij rekent en berekent steeds, *mi care!*
Maar rekent ge ook op 't onberekenbare?

Zonsopgang.

Ziet men nog starren aan de lucht,
Wanneer de zon begint te stralen,
Voor wie niet slechts het duister zwicht,
Maar alle lichten onderhalen?
De maan verbleekt, geen star houdt stand -
Maar 't wolkje krijgt een gouden rand.

Hoort men nog zangers, waar het lied
Der meesterzangers op mocht stijgen?
De stoutste zelfs verbreken niet
Het algemeen, eerbiedig zwijgen -
Maar om een mond, beproefd door druk,
Verschijnt een glimlach van geluk.

Drieënzestigste verjaardag.

Voor drieënzestig jaar geduld,
 Voor drieënzestig jaar genade,
 Een maat met weldaan hoog gevuld,
 Een levenspad, dat ge overlaadde
 Met bloemen, waaraan niets ontbrak,
 En waar, zoo mij een doren stak,
 De balsem vloeide naast de wonde;
 Voor kracht bij vreugd en troost bij smart,
 Voor zoo veel goeds bij zoo veel zonde,
 Dankt u, o God! mijn kloppend hart.

Nog klopt het; ja voor gade en kind,
 Voor kroost en kleinkroost mij geboren;
 Voor menig bijgebleven vrind,
 Na velen, door den dood verloren;
 Voor 't werk, waarin ik dag aan dag
 U naar vermogen dienen mag,
 Voor 't Goede en Schoone, waar ik 't vinde,
 O God! nog met denzelfden gloed
 Waarmeê mijn ziele 't vroeg beminde,
 En immers eeuwig minnen moet?

'k Ben jong geweest; 'k ben oud geworden,
Maar voor veroudren nog bewaard;
Wat boomen om mij heen verdorden,
Ik voel mij sap en merg gespaard.
Waartoe, o Heer van dood en leven?
Dan om een weinig vrucht te geven,
Een weinig lommer laat als vroeg;
Totdat uw bijl wordt opgeheven
En 't woord gesproken: 'Lang genoeg.'

Nassau a/L.,
13 Sept. 1877.

Bij een graf in den vreemde.

Geen afscheidssmart, geen bang Vaarwel,
 Beantwoord uit bedrukte monden,
 Maar ingeslapen, stil en snel
 De rust aan de eeuwge rust verbonden -
 Zoo hebt gij hier naar Gods bestel,
 Uw einde in 't vreemde land gevonden.

In 't vreemde land, in 't verre graf,
 Maar waar eendrachtig zich om scharen
 De kinderen, die God u gaf,
 Die weenende in de groeve staren,
 Doch staan u aan den hemel af.
 Dit denkbeeld doet de smart bedaren.

Hoe lieflijk is de heuvelkling,
 Uw stof tot rustplaats aangewezen,
 Besloten in een ommering
 Van bergen, schoon en hoog gerezen.
 De rustplaats, die uw ziel ontving,
 Moog veiliger en schooner wezen!

Uw leven heeft, een kalme vloed,
 Zich kalm in 't doodsmeer uitgegoten.
 Uw liefde was een zachte gloed,
 Uw deugd in needrig hart besloten.
 Een stille geest, een rein gemoed
 Heeft altijd gunst bij God genoten.

Ik heb u veertig jaar gekend;
Dooreengevlochten was ons leven;
Maar gij, tot aan uw vreedzaam end,
Zijt steeds uzelf gelijk gebleven.
Uw beeld, tot ook mijn dag zich wendt,
Blijft vriendlijk mij voor oogen zweven.

NIHIL LONGE A DEO.

MONICA.

Nassau a/L.

14 Sept. 1877.

Kindertranen.

Het knaapje schreit.
Een kleinigheid
Kost d'armen jongen tranen-plassen.
Zijn vader glimlacht bij dat leed:
Is dat niet wreed?....
Vraag 't als hij is volwassen.

Hoe menig klacht
Wordt uitgebracht
Om rampen, redloos in dit leven.
Heeft God geen deernis? Deelt hij niet
In ons verdriet?....
Laat de eeuwigheid het antwoord geven.

1877.

Beproeving.

Hij die met God een blik gewisseld heeft,
 Heeft lang genoeg geleefd.
 'Laat nu, o Heer! uw dienstknecht gaan in vrede!
 Zoo luidt ook zijne bede.

Maar God beproeft dien hij gelukkig maakt.
 Een bange stonde naakt.
 Een zwarte wolk, die 't zonlicht komt vervangen,
 Begint het hart te prangen.

Daar daalt de nacht; daar dooft de laatste ster;
 En alle troost schijnt ver...
 Neen. Wanhoop niet! Stare ook uw oog in 't duister:
 Ontsluit uw hart, en luister!

Daar is een stem, die antwoordt op uw klacht;
 Daar is een liefdemacht,
 Die steunt, en die haar liefderijk bedoelen
 In 't innigst hart doet voelen,

En de overtuiging kweekt, die eenmaal zegt:
 'Nu ken ik God eerst recht!'

1877.

Ter Begraafplaats.

't Is soms of het Leven de Dooden bespot.
 Wij brengen de ontslapnen ten Akker van God;
 Wij zwijgen eerbiedig, wij fluisteren zacht;
 Het offer der tranen wordt snikkend gebracht;
 Wij wagen een troostwoord, een ernstig vermaan;
 Wij wijzen ten hemel.... Op eens kraait een haan;
 Een hond komt geloopt en breekt door de rij;
 Een snorrende spoortrein druischt gillend voorbij,
 En spreekt in dien wanklank het haastige woord:
 'Het leven heeft haast; staat niet stil; spoedt u voort!
 Spoedt u voort - tot uw werk - tot uw zaak - tot uw taak;
 Onze tijd heeft slechts tijd voor gewin of vermaak.
 Staat niet stil bij de graven, niet stil bij uw smart;
 Staat niet stil bij den hemel, niet stil bij uw hart!
 Eens was 't leven een scheepsreis, een reis langs de kust,
 Met een lieflijken droom van een haven der rust;
 Nu, een reis met den sneltrein, steeds verder, steeds voort,
 Tot de stoomketel springt of de wagen ontspoord.'

1877.

Indien ge iets goeds verricht, mijn zoon!
 't Nog meer te willen zij uw loon.

't **E**n is geen rijkdom, die het doet.
 De kunst is keur, geen overvloed.

Consequent.

Gij 'blijft uzelf gelijk.' - Waarin? In de overtuiging
 Dat gij altijd gelijk hebt. Dit staat pal.
 Daaraan is geen verwrikking of verbuiging;
 Standvastigheid gaat boven al!

'k Ben zoo standvastig niet. Mij zelve toe te schrijven:
 'Ik kan niet dwalen, niets meer leeren' is te mal.
 Ik wensch in eerlijkheid mijzelf gelijk te blijven;
 Want eerlijkheid gaat boven al.

Ter nagedachtenis.

Gij stierft, gij daaldet in uw graf;
 Een lichtglans merkt uw spoor,
 En glinstert voort en laat niet af
 Te troosten met zijn gloor;
 Een lichtglans, die een denkbeeld geeft,
 Van 't licht, waarbij gij hebt geleefd.

Licht van geloof en liefde en hoop,
 Vroeg schijnende om uw hoofd,
 Door heel uw aardschen levensloop
 Versterkt, en nooit verdoofd.
 't Omstraalde uw stervend aangezicht -
 Wij zien u niet dan in dat licht.

Dat smoort de klacht, dat stilt de smart,
 Dat droogt de tranen af;
 Dat is de balsem voor het hart,
 De zegen bij uw graf,
 Die elk doet zeggen duizendmaal:
 'Och dat ook mij dat licht bestraal!'

1877.

Doofpot.

Niet alle vuur moet branden
Of glimmen blijven, dat staat vast;
't Zijn dikwijls wijze handen,
Waarmeê men naar den doofpot tast.
Wees haastig om te smoren,
Waar 't minste twistvuur wordt gestrooid;
Geen vonkje blijve er gloren -
Maar 't vuur der liefde, doof dat nooit.

Voor oudejaarsavondpredikers.

Gij preekt: 'de tijd vliegt snel; het vluchtig leven slijt!'
Och, wees gij zelf nu ook wat zuinig met den tijd.

Werk door en woeker met uw uren;
Spaar gaaf noch kracht!
Straks daalt de nacht;
De roest verslijt veel meer dan 't schuren.

Uw stof is arm; uw stijl is breed;
Een maagre mensch, maar dik gekleed.

Tezijnertijd komt ramp en tegenspoed.
Bevreesdheid gaat ze halfweg tegemoet.

Catheder-Novellisten.

Novellen-makers en -uitkramers, als gij weet,
Die zijn er bij de vleet.
Men zou misschien als regel kunnen stellen:
Die niets te zeggen heeft komt wat vertellen.

1878.

Jacobus Jan Cremer.
Een uit duizend.

Wie Cremer *leest*, kent slechts zijn twintigst deel;
 Alleen wie Cremer *hoort*, kent hem geheel.
 Men kan door 't oog niet dan *een weinig* hooren
 Van 't geen hij ons te aanschouwen geeft, door de ooren.

April. 1878,

Twee Sterfbedden.

Het oog van HAUSSCHEIN¹⁾ brak. - Als licht ontboden werd,
 Zoo wees hij op zijn hart.
 'Dáár heb ik lichts genoeg', kwam stervend van zijn lippen. -
 'Meer licht!' riep GÖTHE,²⁾ en liet den adem glippen.

1878.

1) Oecolampadius † 1531.

2) Göthe † 1832.

Afval.

Wat afvalt van den hoogen God,
Moet vallen.
Een zelfde schuld: een zelfde lot
Voor allen.
't Gezin, 't geslacht, het volk, de staat,
De kleinen en de grooten:
Verlaten wordt wat God verlaat,
Wat God verstoot, verstooten.
Wel hoort men daaglijks stem op stem
Weerklinken:
'Geen nood! wij redden 't zonder Hem!
Maar die het zeggen - zinken.

1878.

Mijn Zwarte Tijd.

Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

'k Heb openhartiglijk mijn 'Zwarten tijd' beleden,
Hem met dien naam benoemd;
Zijn dwaasheid niet verbloemd,
Gezorgd dat anderen, gewaarschuwd, hem vermeden, -
Maar niet tot loon gehad,
Dat iemand hem vergat.

April 1878.

**Aan J. Langelaan,
Veertig jaar Arts te Heemstede.**

Den kundige' Arts, in bange stonden
Steeds even trouw als wijs bevonden;
Den Vriend, dien nooit mijn hart vergeet;
Den Christen, onder lief en leed,
Wien God nog menig jaar moog sterken
Met kracht tot dragen, moed tot werken,
Met balsem voor een hart, dat bloedt,
Mijn warmen feest- en broeder-groet!

18 Mei 1878.

Quandoquidem dormitat bonus Homerus.

'Dat zelfs Homerus somtijds inslaapt' is gezegd
 Door Flaccus; maar, mijn hemel! geeft dit recht
 Aan die nooit wakker zijn en iedereen doen slapen,
 Zich ook al aan den naam van dichter te vergapen?
 Het schijnt zoo. Menig rijmwerk onzer eeuw
 Voere op den titel niet: GEDICHTEN, maar: GEGEEUW.

1878.

Genoeg is meer. Spreuk van Anna Roemers.

Genoeg is meer; niet slechts meer dan '*te weinig*', maar
 Meer dan '*te veel*'. Die 't er meê doen kan, vindt het waar.

1878.

Stichting.

Het was een hooge feestdag
 Voor 't vrome christendom;
 De klokken luidden plechtig
 En noodigden ten dom.
 De dom was hoog en statig,
 Het orgel diep van klank;
 Na ernstige gebeden,
 Kwam zielvol psalmgezing;
 De preek was goed en krachtig -
 Maar ik werd meer gesticht
 Door uw devoot gezicht.

Daar zat gij, stil en zedig,
 En sloegt den blik omhoog,
 De handen saamgevouwen,
 Een grooten traan in 't oog.
 Dat ootmoed en vertrouwen
 Die meerder zijn dan schijn,
 Op aarde zijn te aanschouwen,
 Op aarde 't schoonste zijn,
 Dat de eelste vrucht der Vroomheid
 In Eenvoud wordt gekweekt,
 Dat hebt gij mij stilzwijgend
 Door uw gelaat *gepreekt*.
 Dat reine zielevrede
 Bij menschen wonen kan,

Daar *zong* uw helder voorhoofd
Den Heer een loflied van.
Dat God de blijdste Hope
Aan zacht Geduld verbond,
Dien *zegen* sprak het lachjen
Om uw gesloten mond.
Ik zou niet durven zweren
Dat gij *geluisterd* hadt,
Maar zag dat gij *aanbadt*.

1878.

Oost, West, Thuis best.

In hoven en hoeven,
 in Oost of in West,
 Moog 't *goed* zijn te toeven:
 te huis is het *best*.
 Geen plekje zoo heilig,
 Geen kerk of geen kluis
 Zoo vreedzaam en veilig
 Als 't vreedzaam Tehuis.

't Zij prachtig in 't Oosten,
 't zij heerlijk in 't Zuid;
 Natuur spreit er schatten
 en wonderen uit;
 Het goud moge er lokken,
 de wellust, of de eer;
Genot moge er veel zijn:
Gemis is er meer.

Tehuis zijn mijn schatten,
 mijn eer, en mijn lust;
 Mijn smaaklijkste maaltijd,
 mijn rustigste rust.
 De bloem in mijn venster,
 het vuur op mijn haard
 Zijn al uw tooneelen
 en lustoorden waard.

1878.

Sentimenteel.

Gevoelziek volkje, smart-studenten,
 Verliefd, gekrenkt, mistroostig koor!
 Gij gorgelt u met sentimenten;
 Maar slikt gij ooit een druppel door?

Ontleend.

Harig.

Hoe harig is onze eeuw! De vrouwen dragen vlechten
 Van haar op 't hoofd als Atlas' hemelkloot;
 De mannen, baarden, zwart, bruin, grijs, wit, bont, en rood -
 Vertooning van fysieke krachten,
 Bedreiging met barbaarsch geweld,
 Is dit, waar zij haar eer in stelt?

1878.

Bis in eundem.

'k Zie daaglijks nieuwe vrienden in mijn ouden.
Een nieuwe baard bedekt hun oud gelaat.
Eerst kijk ik vreemd; maar 't is niet kwaad;
Nu kan ik tweemaal van hen houden.

Verkeerde wereld.

Hoe maakt thans de oude stok een rijpe jeugd te schande!
Onze oudste vrouwen zijn de fraaist getande.

1878.

Ex ungue.

Wie is beleefdst, wie spreekt bescheidenst van de twee?
'Hoor reis!' zegt Hollands volk, maar de Engelschman: '*I say.*'

Domme dommekracht.

De dommekracht in zeedlijke belangen,
Ter vordring van het Rijk van God,
Is God verzoeken en verlangen
Dat Satan zelf met onze domheid spot.

Zie wat gij doet.

Zorg dat uw hand geen vruchtbaar twiggje knakke;
Snij 't vooze weg, maar ondersteun het zwakke.

1878.

**Op het Huwelijk van mijn achtste kind;
Beroepen Predikant te *Houten*.**

'Zeven en een was acht;
Ze zeiden dat het wat veel was'¹⁾
Maar schoon 't een ordentelijk deel was,
We hebben tot vijftien 't gebracht.

Schoonzoons kregen wij twee;
Zij werden met blijdschap ontvangen;
Wij konden geen beetre verlangen;
Wij tellen ze als eigene meê.

Schoondochters hebben wij een.
Zij is wel wat ver uit onze oogen
Haar echtvriend in de armen gevlogen;
Maar mochten wij 't laken? Neen.²⁾

Ook blijft het er geenszins bij.
Daar brengt ons Cornelis de tweede!
'Wij zijn uitermate te vrede'
En haast zoo gelukkig als hij.

Naar Oost of West te gaan
Zal hij zich met haar niet verstouten.
Zij gaan vooreerst maar naar Houten,
Een uur op zijn best hier van daan.

1) Zie Dichtw: III. blz. 167.

2) Zie hiervoor blz. 68, Aan Clara, enz.

Daar staat de woning klaar,
Omgeven van needrige daken,
Waarin zij tezamen gaan smaken
Het zoet van 't eerste jaar.

De pastorie, het stil
En zedig en zalig verblijfje,
Daar 't zedig en huiselijk wijfje
Een hemeltje stichten wil.

Daar staat de statige kerk,
En opent haar deur met verlangen,
Om de eerstelingen te ontvangen
Van 's jeugdigen leeraars werk.

Daar ligt de herderstaf
De trouwe hand te verbeiden,
Waarmeê hij de kudde zal weiden,
Die God hem te weiden gaf.

Trek op, gelukkig Paar!
Met Zijn en uw Vaders zegen,
En weest, onder vóór en tegen,
Een zegen, ook voor elkaar!

9 Aug. 1878.

**Aan L.R. Beynen, te Leiden mijn Contubernaal.
Op zijn Veertigjarig feest.**

Voor veertig jaar mijn Tentgenoot
In 't kamp der Wetenschaps-recruten,
En sinds dien tijd tot op dees dag
Een trouwe vriend van 't echte slag,
Wiens ooren dikwijls moesten tuten,
Wanneer, in zijn afwezigheid,
In kleiner of in grooter kringen,
Zijn lof door mij werd uitgebreid,
Waar niemand had op af te dingen,
En dien ik thans op dezen dag,
Als Jubilaris groeten mag!
Wat zou mijn mond u zeggen mogen,
Dat gij niet altijd wist en steeds
Gelezen hebt in 't hart van Beets,
En nu moogt lezen in zijn oogen?
God, die ons Vrienden heeft gemaakt,
En Broeders worden deed uit vrinden,
Als 't samenwonen werd gestaakt
Om elk zijn weg en werk te vinden;
Hij, die u thans de rust verleent,
Mij mogelijk nog een weinig jaren

Aan 't werk houdt, zoo hij 't dienstig meent,
Zoo lang dit bloed ons vloeit door de aren,
Houde ons in éénen geest vereend!
En komt de dood ons d'adem rooven,
Mijn Laurens Reinhart! Wel, daar zij
Een plaatsje dan voor u en mij
In 't *Contubernium* hierboven!

Scheveningen,
11 Sept. 1878.

“k **B**en *dwaas geweest*,” herhaalt gij duizendmalen,
 Maar 't let u nooit uw dwaasheen te herhalen.
 Zeg eenmaal: “k Heb *gezondigd*; 'k voel mijn *schuld!*
 Zoo weet ik dat gij wijzer worden zult.

Ik zal 't bewondren, wil 't verheffen,
 Indien 't natuurlijk tot mij komt;
 Maar 't is onmogelijk mij te treffen
 Met wat gij uitgalmt, snort en bromt.

Conservatief quand même.

Houd, oude steenklomp, eenmaal op
 ons in den weg te staan! -
 ‘Respect! ik heb drie eeuwen reeds
 hetzelfde kwaad gedaan.’

Sept. 1878.

Gelukwensen.

Aan....

Wij hebben zoo veel malen
 elkaar geluk *gewenscht*,
 Terwijl we een heil *bezitten*
 Onpeilbaar, onbegrensd.
 Zijt gij dan ontevreden?
 ben ik nog onvoldaan?
 Wat blijft er steeds te wenschen,
 en wat ontbreekt er aan?

Niets dan een recht ootmoedig,
 Volkomen dankbaar hart;
 Een nooit geschokt vertrouwen,
 Ook in den dag der smart;
 Een groot, een evenredig
 besef van 't groot bezit....
 Gij, die ons rijk gemaakt hebt,
 O Heiland! geef ook dit.

1878.

Qui bene distinguit, bene docet.

Het onderricht kan mij 't verstand niet geven;
Zoo min als 't licht het leven en de kracht.
Wel kan ik zonder licht niet leven;
Maar nooit heeft licht-alleen het leven voortgebracht.

Aan wijzen van den dag.

Heeft God zijn almacht, door te *scheppen*, uitgeput?
Bezit hij ze ook niet tot *regeeren*?
En blijft ze in hem niet werkzaam, ons tot nut:
- Zoo doet gij meer dan Hij, mijnheeren!
Die u geen uur van rust vergunt,
Om ons maar altijd weer te toonen wat gij kunt.

1878.

Hein Hoogvlieger.

Met de vlucht van den aadlaar stijgt ge op, naar gij spreekt.
 Het zij zoo; ik gun u dat stijgen.
 Maar het oog van den aadlaar, den *klaauw*, die ontbreekt,
 Zult gij die door te vliegen verkrijgen?

Vrouwendeugd.

Zachtmoedigheid staat onzen vrouwen goed.
 Niet slechts een zacht gemoed, maar ook een zachte moed.

Anders:

't Gemoed zij zacht, en zacht de moed
 Dat 's vrouwen-deugd en staat haar goed.

Deugd en Deugden.

Veel deugden maken nog *de* deugd niet uit.
 Veel deugden hebt gij, Jaap, en echter zijt ge een guit.

1878.

Gods Borduurwerk.

Wat God borduurt, door lief en leed,
In 't weefsel van eens Christens leven,
Vertoont een werk, waar niemand weet
Gewisse duiding aan te geven.
Aan deze zij schijnt lijn bij lijn
Dooreen te weemlen en te warren;
Aan de andre, zal 't een bloemstuk zijn,
Omgeven met een krans van starren.

17 Oct. 1878.

God en Godsbegrip.

Gij hebt een Gods-BEGRIP, gansch naar uw zin.
 Zeer wel; ik heb een GOD, dien ik bemin.

Uw Gods-BEGRIP doet u noch kwaad noch goed.
 Mijn GOD troost, sterkt, en reinigt mijn gemoed.

Uw Gods-BEGRIP verandert, wijzigt *gij*.
 Mijn steeds dezelfde GOD verandert *mij*.

Incompetent.

Tout comprendre serait tout pardonner.
 MADE. DE STAËL.

'Alles begrijpen ware ook alles te vergeven.'
 Vergeven? Maar daar is de vraag niet van.
 Gij hebt niets te vergeven, vrouw of man!
 Ten zij dan zonden tegen *U* bedreven.
 Hij, hij alleen, die recht tot straffen heeft,
 Heeft recht om te vergeven en - vergeeft.

1878

**Bij een grafpaal.
(Naar William C. Bennett)**

Slechts: GUURTJE PRIJSER. Boven dien
 Geen woord. Het jaartal zelfs vergeten
 Is 't niet puur dwaasheid, omtezien
 Naar iemand, daar wij niets van weten.
 Maar 't is niet anders; Guurtje ligt
 Dicht bij een weg, dien 'k vaak moet reizen;
 En krijg ik Guurtjen in 't gezicht,
 Mijn hart wordt week en vol gepeizen.

Niets dat haar leeftijd melden mag.
 Jong? Oud? Vergeefsch is al mijn gissen.
 Een kind? Een zuigling van een dag?
 Een meisje? Een vrouw? Wie zal 't beslissen?
 Maagd? Gade? Weeuw?.... Wij moeten 't dan
 Maar zonder deze kennis stellen;
 Hier zijn we alleen maar zeker van,
 Dat wij niets hebben te vertellen.

Wat was haar lot? Dat van een kind,
 Omringd van liefde en welgevallen?
 Of van een jonge maagd, bemind
 Door eenen, en gevierd door allen?
 Was ze ijdel? Needrig? Minzaam? Hoog?
 Druk? Geestig? Of een stil natuurtje?
 Zat daar een schalkjen in haar oog?
 Een heksje? Ik wil 't niet hopen, Guurtje!

Was moedervreugd of moedersmart
 Haar deel? Of wel, bij beurte, beide,
 Waar zij een liev'ling van haar hart
 Naar 't echtaltaar of 't graf geleidde?
 Heeft zij haar kleinkroost groot gezien,
 Of uit de wieg in 't kistje leggen?
 Een dierbaar petekind misschien;
 Haar eerste en schoonste? Wie zal 't zeggen

Doch mijn verbeelding blijft maar steeds
 Van 't nooit geziene Guurtje droomen,
 Aan al wat ons vervult en vrees
 En hoop en zorg baart lang ontkomen.
 Wat ze ooit gehad hebb', hier is rust
 Voor haar in dezen koelen lommer;
 Haar bangste strijd werd hier gesust,
 Haar hoogste vreugd, haar laatste kommer.

Hoe zacht ontroert zij mij 't gemoed,
 Die lang door elk vergeten doode,
 Slechts niet door Hem, die hier zoo zoet
 Een geur doet opgaan van haar zode.
 Zoo als zij hier ligt, kan 'k haar mij
 Slechts als een lieflijk wezen denken,
 Die 't leven opgaf vrij en blij,
 Om God haar beste deel te schenken.

Ik denk haar jeugdig, schoon en zacht,
 Een effen voorhoofd, gouden lokken,
 Een vriendlijk oog, een mond die lacht,
 Door zorg, noch vrees, noch leed vertrokken.
 Niets mag voor mij van dit gelaat
 Den zacht weldadige' indruk storen,
 Daar 't onbewolkter voor mij staat,
 Dan wat me ooit levend kwam te voren.

Want zij die leven hebben duur
 Noch rust, 't moge avond zijn of morgen!
 Nooit eens een vrij, een vredig uur,
 Maar altijd arbeid, drukte, zorgen.

Voor *haar* zijn lief en leed daarheen,
 Al wat ons zuchten doet en beven;
 Haar laatste strijd is uitgestreên;
 Haar zonden, hopen wij, vergeven.

Op Gods tijd volgden, voor en na,
 Al die haar kenden en beminden
 Haar in het oord der ruste na,
 Tot wederzien en wedervinden.
 Sta hier dan niets meer dan haar naam,
 't Is haar zoo wèl in 't eeuwig leven,
 Als die veel gaven om een faam,
 Die niet heel veel om *hen* zal geven.

Maar gij, die deze verzen schrijft
 En meent: "k heb wel eens iets geschreven,
 Dat hier en daar, als 't hangen blijft,
 Mij, met mijn naam, zal overleven!"
 Zou 't zoo veel schelen of me u las
 Of niet, na jaar en dag?... Wees wijzer.
 Vergeten ook, slaapt ge onder 't gras
 Al even zacht als Guurtje Prijsjer.

1878.

Non tali auxilio.

Beeld u niet in, de waarheid te beschermen,
 Te dekken, of te wapnen! - Noodloos werk.
 Ze is, naakt, gezond en, *on*-gewapend, sterk.
 Gij hoont haar door u over haar te ontfermen.
 Ze is onbevreesd, onkwetsbaar, en geen kind.
 Een vijand is haar nutter dan een vrind.

Stof en kracht.

Leer-*kracht*, leer-*stof* - ziedaar hoe 't Heden spreekt.
 't Wordt alles *stof* en *kracht*, waar ziel en geest ontbreekt.

Flink.

'Flink, flink, en nog eens flink'. De '*welgeschapen zoon*'
 Heet thans in 't kraambericht '*een flinke jongen*'.
 De zelfvoldoening uit zich op dien toon,
 En altijd flinker wordt het 'flink' hem voorgezongen.

1878.

Niet murmureeren.

Niet murmureeren, liefdrijk God!
 Niet twijflig vragen;
 Mij niet, in schijn van over 't lot,
 Van U beklagen;
 Niet doen als of uw liefde faalt;
 Haar niet verdenken;
 Maar altijd haar een onbepaald
 Vertrouwen schenken -

Dat wil, dat doe ik, als uw kind,
 Wat leed me ook grieve;
 Dat, met een hart, dat u bemint
 Voor *uwe* liefde;
 Uw liefde, die mij 't hoogste goed,
 Den zielevrede,
 Geschonken heeft door Jezus bloed,
 En 't *a/* daarmede.

Maar ach, ik die mijzelf ken,
 Moet altoos vreezen.
 Heer! doe mij blijven die ik ben,
 En slechts kan wezen
 Mits uw genade elk oogenblik
 Mij hulp bewijze,
 Opdat ik tot mijn jongsten snik
 Uw liefde prijze.

16 Dec. 1878.

Bij eene schoone doode.

Nog zoo veel schooner in uw dood
 Dan ooit in 't leven,
 Toen aan uw wang het rozerood
 Zijn gloed mocht geven!
 Nog zoo veel dierbrer aan het hart,
 Dat u moet derven,
 Dan toen 't u liefhad zonder smart, -
 Doet dit het sterven?

Is dit het, wat de dood vermag?
 Het schoonste ontdekken?
 Het beste, dat het diepste lag,
 Naar boven trekken?
 Geheel de kracht, den ganschen schat
 Ons doen waardeeren
 Der liefde, die ons hart bevat,
 En nog vermeeren?

Zoo is dan 't einde een nieuw begin;
 Zoo sluit ons scheien
 Een inniger vereenen in,
 Dat door ons schreien
 Een lach van stille blijdschap weeft,
 Verzeekring gevend
 Dat onze liefde een *toekomst* heeft,
 Voor *eeuwig* levend.

26 Dec. 1878.

Et poema nascitur.

Wat 's een Gedicht? - Kunstminnaars, spitst uw ooren!
 Kunstkunde spreekt van haar verheven stoel:
 'Poëtische gedachten en gevoel,
 Waarvoor de kunstnaarsziel den vorm heeft uitgekoren,
 Die schoonst was en het dienstigt tot zijn doel.' -
 't Klinkt fraai; maar laat ons ook den Dichter zelve hooren!
 'Neen,' zegt hij, 'zoo is 't niet, indien 'k er iets van weet.
 't Gezield gedicht wordt *als gedicht* geboren;
 De vorm? - zij is *het lichaam*, niet *een kleeid*.'

Taal-optimisme.

Aan....

De taal schijnt me optimist; 't *gelaat* noemt ze ook: het *wezen*.
 Maar laat ons elk *gelaat* altijd het *wezen* lezen?
 Ja, bij de *oprechten*, zijn *gelaat* en *wezen* één.
 Maar, zijt gij dit? 't *Gelaat* zegt 'ja;' het *wezen*: 'neen.'

1879.

Aan Koningin Emma.

Schoon is, Vorstin! de taak, die ge op u naamt,
Waar Schoonheid, Jeugd, en Deugd u toe bekwaamt,
Waar de Almacht zelf haar zegel op moog drukken,
En Vorst en Volk de reine vrucht van plukken!
De kroon, die u een Koning schenkt, zij schoon:
't Geluk diens Konings zij uw schoonste kroon.

Januari 1879.

Jan Wring.

Gepijnigd is uw stijl, en doet den lezer pijn;
Gij zijt een beul, Jan Wring, en meent een baas te zijn.

Een woord van Labadie.

'k Heb eens dat woord ontmoet, en laat het nimmer los:
'De GOD VAN EDEN is meer waard dan 't EDEN GODS.'

Causa Mortis.

Wien honderd jaar werd toegeleid,
 Is in zijns levens kracht bezweken.
 Waar stierf hij aan? Zijn eind moog spreken:
 Aan rijp te zijn voor de eeuwigheid.

Ongelijk Huwlijk.

Wat wordt van ongelijke paren,
 Van oud met jong gekald, gemald?
 De man is jong, hoe hoog van jaren,
 Die aan een jonge vrouw bevalt.

Zie Goethe's Nausikaa.

Lachen.

Γέλως μή πολὺς ἔστω, μηδὲ ἐπὶ πολλοῖς, μηδὲ ἄνειμένος.
 EPICT. Enchir. 43.

Lach niet te zeer;
 Lach niet om veel;
 En nimmermeer
 Te luid van keel.

1879.

Kunstzin.

'Kweek *kunstzin* aan bij 't volk; stel marmers, bronzen, doeken,
 Zoo veel gij kunt, ten toon, en kweek den bouwsmaak aan!
 't Klinkt fraai, maar 't zal zoo grif niet gaan.
Natuurzin is te ver te zoeken.

Twee Zusjes.

De eene een bruintje, de andre een blondje,
 Oogjes blauw, en oogjes zwart;
 Maar een zelfde stem in 't mondje,
 Rechtstreeks gaande tot het hart,
 Zacht ontroerend,
 Stil vervoerend,
 Stem die onweerstaanbaar is,
 Moeders kostlijke erfenis.

Wie van dezen zal het wezen,
 Die het eerst een man belezen,
 't Wiegeliedje zingen zal,
 Bruintje of blondje aan 't harte klemmen,
 En een kinderkeeltje stemmen
 Ook zoo lief en liefgetal?

1879.

De betere vraag.

Zendt God u kruis, treft u zijn roê:
 Vraag niet *waarom*, maar vraag *waartoe*.

Crambe Recocta.

Te sollen met de vrouw, de kerk, de predikanten,
 Getuigt van slechten smaak als oud en afgezaagd;
 Doch hoe het zijn moog, het behaagt
 Nog steeds aan wawelaars en schrijvers van couranten.

Gezond verstand.

Rien ne tue le coeur comme le bon sens; le bon sens tuerait aussi l'esprit
 si on le laissait faire.

M.S. SAUVAGE.

Niets kan het hart gewisser dooden
 Dan zoo genaamd gezond verstand;
 Wordt daar geen weerstand aan geboden,
 't Maakt eindelijk allen geest van kant.

1879.

Stelsels.

Gansch *objectief* te zijn is de eisch, is wenschlijk;
 Maar zou het *mooglijk* zijn?
 Och! paai u met geen schijn
 De stelsels zijn *persoonlijk*, of *onmenschlijk*.

Opgeblazen.

De kennis, ja, maakt opgeblazen,
 Met liefde niet gepaard;
 Maar de opgeblazenheid van kennis-*looze* dwazen
 Is van den ergsten aard.

Milde armoede.

Verwacht van 't *volle* hart geen woorden-overvloed:
 Het gulst met woorden is het *ledige* gemoed.

1879

Zoo wreed beroofd.**Aan....**

Zoo wreed beroofd, zoo diep bedroefd -
 Niet vreemd, zoo gij bij oogenblikken
 Den troost ontbeert, dien gij behoeft,
 En niet dan tranen hebt en snikken!
 Ween voort, ween uit, en klaag uw leed!
 Die 't u ontzegt is meer dan wreed.

God *telt* uw tranen, sterveling!
 En wil diezelfde God ze wraken?
 O Neen! Maar, na verduistering,
 Het opzien dubbel dierbaar maken
 Naar 't altijd zacht en vriendlijk licht
 Van zijn barmhartig aangezicht.

1879.

Gelukskind.

Verhaast u niet te zeer met roemen
 In 't lot, dat ge u beschoren ziet;
 Een vette grond maakt dubbele bloemen,
 Maar dubbele bloemen zaaien niet.

1879.

'k Ben jong geweest.

Ps 37:25.

'k **B**en jong geweest. Ik greep van 't leven
 Den beker moedig aan.
 Met rozen was de rand omgeven
 En frissche wingerdblaân.
 'k Heb menig zoete teug gedronken -
 Niet altijd e n k e l zoet!....
 Die haar gemengd hadt en geschonken,
 Mijn God! waart altijd goed.

'k **B**en oud geworden. 'k Heb de doornen,
 Het deel van Adams kroost,
 Als alle van een vrouw geboornen
 Gekend, maar ook den troost;
 Het zweet des aangezichts, de smarten
 En zorgen hun bereid;
 Maar ook den stillen vreê des harten;
 En nooit vertwijfeldheid.

I k z a g r e c h t v a a r d i g e n e n v r o m e n ,
 Door leed op leed gedrukt,
 Het water tot de lippen komen,
 Het dierbaarst hun ontrukkt;
 Belaagd, gekweld door die hen haatten,
 Gelasterd en bespot,
 Van hun voornaamsten vriend v e r l a t e n ,
 Maar nimmer van hun God.

Ik zag hun kroost, met smartlijk treuren,
Beroofd van steun en staf,
't Bekreten oog ten hemel beuren,
Bij 't ouderlijke graf;
Maar zegen aan hun lot verbonden,
Ook bij den hoogsten nood,
Altijd den balsem bij de wonden,
En zeker van hun brood.

1879.

Zware tijden.

Men klaagt en jammert luid,
Men schrijft een bidstond uit,
Men teemt van 'nood der kerke';
Men schrijft, men leest, men praat
Van 'crisis in den staat;'
Maar geen, zoo veel ik merke,
Wien 't diep ter harte gaat.

Men eet, men drinkt, men speelt,
Men kortswijlt en krakeelt,
Leeft weeldrig en wellustig,
Windt zich met boozen kop
Van tijd tot tijd eens op,
Maar slaapt weer even rustig,
En haalt zijn zeil in top.

Aug. 1879.

Onvermogen.

Op eenmaal soms ontwaakt in mij,
Wanneer ik 't minst verwachte,
Van schoonheid en van poëzy
De wordende gedachte.

Een onbepaalde en zoete lust
Sluip hart en aadren binnen,
Als werd ik in den droom gekust
Door een der Zanggodinnen.

Er ruischen tonen om mij heen,
En schoone vormen zweven
In glanzig nevelwaas dooreen,
Die mij het hart doen beven.

De schoonste wenkt mij in 't verschiet
Om tot haar door te dringen;
Ik strek mijn armen uit - zij vliedt,
En al mijn snaren springen.

1879.

Μεγα της ευσεβειας μυστηριον.

1 Tim. 3:16.

O grootste der Verborgenheden,
 Die tot godzaligheid geleidt:
 God openbaarde hier beneden
 Zich in het kleed der sterflijkheid,
 Is, gerechtvaardigd in den geest,
 Van 't engendom gezien geweest!

Hij is gepredikt allen volken;
 De wereld heeft in hem geloofd;
 Hij voer ver boven lucht en wolken
 Ten hemel, als ons heerlijk hoofd;
 O Grootste der Verborgeneên,
 Ons heil staat vast, in U alleen!

1879.

**Aan Prinses Marie.
9 Sept. 1879.**

*Hoe lieflijk komt een Rozeknop
Zich aan 't Oranjeloof vertrouwen!
De Hemel geve er zegen op
En doe ze ons lang vereend aanschouwen.'*

Zoo zong mijn hart, een jaar geleen,
U toe, als niets uw vreugd mocht deren.¹⁾
En nu! - 't Oranjeloof verdween;
De Roze moet haar steun ontberen.

Wie zal, als zich een storm verheft,
Haar zorgzaam schutten en beschermen?
Wie, als de zon te hevig treft,
Zich liefdrijk over haar ontfermen?

Haar blijft de koele, heldre dauw,
Die uit den hemel neer komt dalen;
Die duldt niet dat haar 't hart verflauw',
Of dat zij 't hoofd zou onderhalen.

1) Op Paushuize, aan den disch van den Commissaris des Konings, bij de feestelijke ontvangst, te Utrecht, van H.K.H. met haar beminden Gemaal; 9 Sept. 1878.

Altiora contra Humaniora.

De dichters hebben kwaad gedaan,
 En elk vangt aan
 Hen te betichten.
 Ze onthaalden ons op enkel waan
 In hun gedichten.
 Zij zouden, liet men hen begaan,
 't Gezond verstand te gronde richten,
 En met hun malle, murwe maan
 De kaarsen met verdooving slaan,
 Die ons verlichten.
 Wij denken 't anders te verstaan.
 Zie maar dien jongen knaap eens aan
 Dien wij verplichten
 Den weg der wijsheid in te slaan,
 Ter hooger burgerschool te gaan
 En nut te stichten.

Hij heeft van poëzie geen last;
 Zie maar die oogen;
 Dien wipneus, daar een bril op past
 Van sterk vermogen;
 Die dikke lippen, pas omvlast
 Met pluis bij pluisje;
 Dien kop, als een lokettenkast
 Met wetenschappen volgetast,
 Elk in een huisje

Van 't brein, dat nimmer viert of vast,
Maar onophoudelijk gaat te gast
Op worteltrekkingen en brast
    Aan kegelsneden,
Nooit door een inval wordt verrast,
En nooit blijft zitten voor den mast
    Der hoogste reden;
Die borst, die in de examens plast
    En steeds blijft zwellen,
Die als een rijzend wonder wast¹⁾
    Tot elks ontstellen! -
Zoo hier de vraag wordt ingelascht:
'Wat zal er worden van dien kwast?'
    Wie kan 't voorspellen?
Een 'hooger burger' is 't alvast.

Sept. 1879.

1) Plagiaat uit de Overwintering op Nova Zembla: Europa zag verbaasd het rijzend wonder wassen.

Dagbladstijl.

De Koningin heeft aan een arbeider op het Loo - een goud horloge
aangeboden.

De Prins van Oranje heeft een photographie van zijn Broeder aan diens
vrienden *aangeboden*, enz. enz.

Leer toch uw taal, en voegzaamheid verstaan,
Een Vorst *schenkt*, of *vereert*, maar biedt niet aan.

Lang van stof.

Uw rede is louter goud; geen die 't in twijfel trekt.
Ik voeg er bij: tot gouddraad uitgerekt.

Hellend vlak.

Een hellend vlak gevaarlijk? - Ja gewis!
Voor al wat rolt en glijdt en afschuift, zonder leven;
Maar voor den boom niet, die geworteld is,
En vaststaat waar hij staat, de kruin omhoog geheven.

1879.

Τὸ γράμμα ἀποτείνει Τὸ δε πνεῦμα ζωοποιεῖ.

2 COR. 3.6

‘De letter doodt; de Geest maakt levend’. - Ja, voorzeker.

Maar ook de Letter, waar gij dit in leest?

‘De Geest maakt levend.’ Maar, mijnheeren, *welke* Geest?

De ‘Geest des tijds’ toch niet, die tegenspreker

Van al wat geestlijk is, met dit besluit:

‘Niets leeft er dan de stof, en daarmee uit!’

Evangelizeeren.

Werp van uw brood voor voogden aller veëren,

Maar sta er niet als molik bij op 't land.

De tijd moet komen dat zij *leeren*

En *willen* eten uit uw hand.

1879.

Victor Hugo.

Bedorven kind zijns tijds; fransche afgod; wiens gedicht
 De diepste snaren weet te roeren,
 U beurtlings streelt en kwetst, doet gruwen, kan vervoeren,
 Betovert, en vertoornt, verteedert, sticht, ontsticht;
 Een ziel aan zielsrust vreemd en vreemd aan hooger licht;
 Een groote geest, maar buiten 't evenwicht.

1879.

Nieuwste Dichtschool.

'Dit is het nieuwste nieuws, in spijt van wien het grieve:
 In naam van wetenschap, ontwikk'ling, kunstgevoel,
 Is bestialiteit te schilderen ons doel;
 Zoo volgen wij natuur....' Dat's waar; ten minste de uwe,

1879.

Nu en Daarna.
(Francis Ridley Havergal)

Nu, het zaaien; nu de tranen;
Hard gewerkt en lang gewacht;
Maar daarna, de gouden granen
Juichende in de schuur gebracht.

Nu, 't meedoogenloos besnijden,
't Scherpe mes door rank en loot;
Dan, des Meesters zoet verblijden
Bij de vruchten veel en groot.

De in-plons nu, het overstelpen,
't Blindling tasten, lang of kort;
Dan 't kleinood der parelschelpen,
Dat des duikers losprijs wordt.

Nu, 't nauwlettende behouwen,
't Zwaar verwerken van de stof;
Maar daarna, 't volmaakt aanschouwen
Van het heerlijk koningshof.

Nu, het stemmen van de snaren;
Wan- bij wanklank, anders niet;
Dan - het grootsch ten hemel varen
Van het halleluja-lied.

Nu, de strijd, het sterk verweren,
't Bloedig worstlen, bang en zwaar;
Dan, het vreedzaam triomfeeren,
En de kroon der eere op 't haar.

Nu, een donkre school doorkropen,
Tucht en les naar lust noch zin;
Dan, de hoogste werkplaats open,
En des Meesters woord: 'Treed in!'

Dec. 1879.

Den Heere De Veer, Te Amsterdam.

In antwoord op zijn vereerende uitnodiging tot medewerking aan het
voorgenomen 'IJsnummer' van 'Eigen Haard'.

'k Had gaarne tot dit werk het mijne toegebracht;
Maar 't was vergeefs getracht
En moeite en tijd verloren:
De Zangberg was te glad, de Hengstebron bevroren!
Hoe treurig ook, ik dacht:
Ziedaar ten minste stof voor dichterlijke klacht, -
Nu is de dooi gekomen
En heeft me ook die benomen.

Utrecht, 30 Dec. 1879.

De Zondeval.

Wij willen liefst den *Val* vergeten,
En *staan*, in ons gevoel, zoo hoog;
Maar hij betuigt zich aan 't geweten,
Als 't zonlicht aan 't gesloten oog.

Ontleend.

Zie Dr. Gunnings Overlevering en Wetenschap bl. 36.
1879.

Minuutwijzer.

Met zestig afgepaste schreden,
 Doorloopt de wijzer op de plaat
 Den cirkel, dien hij nooit verlaat -
 Dan is ons weer een uur ontgleden,
 Gelijk de luide hamerslag
 Op 't klokmetaal ons melden mag.

Hoe snel, hoe schielijk is 't vervlogen
 Voor die genoot; maar voor die bang
 Verbeidde of leed, wat duurde 't lang!
 Wat stelt de wijzer ook voor oogen?
 Den tijd? Een *denkbeeld* is 't alleen;
 Genot en smart zijn *werkelijkheen*.

Het is niet met een maat van uren,
 Maar met de maat van lief en leed,
 Dat elk van ons dat leven meet,
 Dat wij *verslinden* of - *verduren*
 En elke dag is lang of kort
 Naar dat wat *ondervonden* wordt.

**De Wraak van Koningin Eleonora.
1173.
Naar William C. Bennett.**

ELEONORE DE GUYENNE, d'abord reine de France puis reine d'Angleterre, était fille et héritière de Guillaume X, dernier duc d'Aquitaine, et naquit vers l'an 1122. Elle épousa, à l'âge de 15 ans, Louis VII, roi de France, et lui apporta en dot le duché de Guyenne, qui comprenait alors la Gascogne, la Saintonge et le Poitou. Mais la légèreté de sa conduite et son goût pour les divertissements déplurent bientôt à Louis-le-Jeune, qui observait plus rigoureusement les pratiques religieuses. La mésintelligence s'étant accrue pendant le voyage que le Roi fit en Terre-Sainte avec Eléonore, lors de la seconde croisade, celui-ci obtint le divorce à son retour (1152). Six semaines après, Eléonore épousa Henri, comte d'Anjou et duc de Normandie, depuis roi d'Angleterre, sous le nom de Henri II. (1154), et par là fit passer les riches provinces de l'Aquitaine sous la domination de l'Angleterre. Toutefois le mariage ne fut pas pour les nouveaux époux plus heureux que le premier; Eléonore, jalouse de plusieurs dames de la cour, jeta le trouble dans la famille royale et souleva même les enfants contre leur père. Henri, fatigué, la fit enfermer dans un convent.

BOUILLET. *Dict. de Hist. et de Geogr.* El. de Guyenne.

She (Rosamond) was the fayre daughter of Walter lord Clifford, concubine of Henry II, and poisoned by queen Elianor - Henry made for her a house of wonderful working, so that no man or woman might come to her. This house was named Labyrinthus, and was wrought unto a knot in a garden called a maze. But the queen came to her by a clue of thredde, and so delt with her that she lived not long after. She was burried ad Godstow, in a house of nunnes.

HIGHDEN, Monk of Chester.

Jane Clifford was her name as books aver;
Fair Rosamond was but her *nom de guerre*.

DRYDEN. Epilogue to 'Henry II.

Quae de fonte vetus Rosamundae fabula plebi
Narrat, et hisce locis quasi daedaleo labyrintho,
Sprevimus, et quibus ista vacat confundere veris,
Non invidimus.

CONST. HUGENIUS.
De Vita propria.

**De Wraak van Koningin Eleonora.
1173.**

Koningin Elenora, uw haat is geducht.
Hij vervolgt als het Noodlot, dat niemand ontlucht.

Koningin Elenora, uw gramschap is fel.
't Is een gramschap ontstoken aan 't vuur van de hel.

Beter nimmer geboren, dan doel van dien haat,
Dan de vuurblos getart op uw donker gelaat!

Liever prooi van den bloedhond tot aanval gesard,
Dan de wolk, Poitevine, op uw voorhoofd getart.

Zij hij hoog, zij hij machtig: te gronde gericht
Is de man, Aquitaansche, die *U* staat in 't licht.

Zij ze schoon, zij ze een engel: ter aarde gestrekt,
Ligt de vrouw, Koningin, die uw ijverzucht wekt.

Wee der dochter van Clifford, zoo blozend van wang!
Want haar zoekt de Aquitaansche, haar zocht zij sinds lang.

Zocht zij lang, zocht zij hijgend, met brandend gemoed,
Met een dorst, slechts te lesschen door 't Cliffordsche bloed.

Want het bloed van Poitou eischt iets meer, waar het brandt,
Dan een woeden met woorden, naar vrouwlijken trant.

Wat haar wraakzucht alleen kan voldoen deze maal,
Is een dronk uit den giftkelk, een stoot van het staal.

Is een dronk uit den kop, dien zij zelve met kracht
In dat handje zal wringen, zoo tener, zoo zacht.

Is een stoot van den dolk, dien zij zelf drukken moet
In de borst van dat liefje, gekromd aan haar voet.

Een van beiden, Lord Clifford! zoo waar help haar God,
Een van beiden zal wezen uw Rosamunds lot.

Wel diep had de Koning verborgen zijn schat.
Lang had het geduurd eer zij 't spoor er van had;

Lang de speurhond gesnuffeld door bosch en door veld,
Eer hij lucht had gekregen, en 't blaffend gemeld;

Maar rood goud, aas en prijs voor de afschuwlijkste daân,
Heeft in 't eind haar de schuilplaats der Clifford verraân.

O, Hoe helsch is de grijnslach, hoe duivelsch de vreugd,
Waar de voersmaak der wraak haar de ziel meer verheugt!

Grijp en kus maar, zoetliefje! den zoom van haar kleed;
Het is thans om geen kussen te doen, dat gij 't weet!

Ha, hoe zal zij dat oortjen, aan vleitaal gewoon,
Overstroomen, verdooven met smaad en met hoon!

Ha, hoe zal haar bedreiging, haar vloek en haar blik
Dat zoet hartje doen stilstaan van doodsangst en schrik!

't Is dan Woodstock, 't is Woodstock, waar 't oogenpaar lonkt,
Dat den Koning betoovert, vervoert, en ontvonkt!

Flauw en lauw was haar haat, zoo ze een oogwenk verschoof,
Zich naar Woodstock te spoên, als een gier tot den roof.

Want ver over zee, in den oorlog verward,
Is de man, die den weg voor haar wraak had verspard.

En moog' God van haar weren den zegen van 't kruis,
Zoo de Clifford nog leeft, als hij keert in zijn huis!

Voor haar goud is de draad van den doolhof gekocht,
Zijn de wachters ontwapend, de trouw overmocht.

Welk een weerlicht in 't git van dat zuidelijk oog,
Als het gif wordt gemengd voor de gruwzame toog!

Welk een gloed, op het bruin van die wangen te zien,
Als de dolk wordt gekozen, de scherpste van tien!

Nu wee u, blond kopje! zoo trouw en zoo teer
Maar zoo vruchtloos verzorgd door uw Koning en Heer!

Nu wee u, blauwe oogjes, zoo smeltend en zacht!
Die het hoofd van een koning op hol hebt gebracht.

Nu wee u, malsch koontjen en lipjens zoo rood!
Die zoo spoedig zult dragen de kleur van den dood.

Nu wee, driewerf wee u, gij weeldrige leest!
Die voor 't laatst, door een Koning omarmd zijt geweest.

Nu wee, driewerf wee! geurige adem der lippen
Die voor 't laatst, die voor goed aan haar mond zult ontglippen.

Langs heimlijken uitgang ontsluit Leonoor.
Haar rijksnaap, haar pages, de paarden staan voor.

In den zaâl zit haar lijfwacht, koelbloedig en stil,
Weer en wapen gereed tot haar gruwzaamsten wil.

Schoone Roze van Woodstock! welk lot is het uw!
Moet gij vallen in handen, zoo grof en zoo ruw?

IJzren mannen, zoo min als hun daggen bekend
Met genade of verdrag, en geen sparen gewend!

Aquitaansch, Poitevijn'sch als zij zelve, en in staat
Al haar wenschen te lezen op 't donker gelaat;

En wier bijl zelfs den Koning den kop had gekloofd,
Op een blik van haar oogen, een knik van haar hoofd;

Ieder hunner een bloedhond, van bloeddorst vervuld,
Die zich stort op zijn prooi, als haar lip zich maar krult.

Elenoor stijgt te paarde, en jaagt voort, immer voort,
Heel een dag, door wiens neevlen geen zonnestraal boort.

Op dien dag volgt een nacht, zoo onstuimig en zwart,
Als wel strookt met het opzet, dat spookt in haar hart.

Waar zij dorpen en buurten doorrent met haar stoet,
Gaet den slapenden huisman een rilling door 't bloed.

Uren komen en gaan, maar van uur tot uur stijgt
Nog die vreeslijke haat, waar haar boezem van hijgt.

Uren komen en gaan, veel te traag naar haar zin....
Maar daar rijdt zij het slapende Woodstock toch in!

Koud en fel is de wind die zijn boomen doorwoelt,
Maar haar voorhoofd blijft gloeien en wordt niet verkoeld.

Hier en daar waakt men op; vensters oopen; verschrikt
Staren oogen haar na; zij verweegt noch verwikt.

Voor haar oog staat een beeld, dat haar voorttrekt met macht;
Een gelaat zonder kleur, en een hand zonder kracht.

't Is bereikt! - Wat zijn kronen, wat schatten der aard,
Bij de vreugd van haar ziel, als zij springt van haar paard?

(o Mijn God en mijn Heiland! gering zij 't getal,
Van wier hart ooit een vreugd als die vreugd smaken zal!)

Nog geen uur is verstreken na 't middernachtsuur,
Of daar staat de vorstin voor d' onzalige muur;

Eer een tweede verstrijkt, wordt daar binnen verricht,
Wat het derde beschijnt met zijn schemerend licht.

Met zijn licht?... Ach, waarom dekt geen eeuwige nacht,
Zoo ontzettend een gruwel, zoo gruwzaam volbracht?

Men ontsluit haar de poorte. Men wijst haar het pad.
Haar hand heeft het eind van het kluwen gevat.

Met de tred van een tijger, tot d' aanval bereid,
Zoekt ze omzichtig haar weg langs den draad, die haar leidt.

Een huivring gaat met haar door 't gras, waar ze op treedt;
Een rilling door 't loover, beroerd door haar kleed.

Daar is 't hart van den hof! - Niet dan nauwlijks bedwingt
Zij den kreet en den lach, waar de vreugd haar toe dringt.

Scheemrig rijst in den duister de toren omhoog,
Die de keurbloem van Woodstock onttrekt aan haar oog.

O Keurbloem, o Roze van Woodstock zoo schoon!
't Jonge leven is veeg in uw stengel en kroon!

Wat verstoort Rosamunda uw slaap diep en vast?
Door wat plotslingen schrik wordt uw harte verrast?

Ach, uw droom was zoo aaklig van onheil en moord!
Droomt gij nog, of is 't werkelijk en waar wat gij hoort?

Is 't het spooksel uws drooms, dat u dreigend genaakt,
Of een *voet*, daar de trap waar uw kamer van kraakt?

O!.... Van doodsangst verstijfd, zit zij op in haar bed,
Want wat zal hij haar brengen, die vreeslijke tred?

O!... hoe vaart haar de doodschrik door merg en door been;
Want wie rukt voor haar oog de gordijnen van een?

Zij wil gillen zij kan 't niet. Één ding is haar klaar:
Die zij lang heeft verwacht, is gekomen, is dáár.

'Genade!' - O zij ziet wat dat oog haar belooft,
't Is het oog der wolvin, van haar jongen beroofd.

'Genade!' In dat een - ééne woord dat zij vindt,
Gilt de vreeze des doods, die haar denkkraft verslindt.

Vluchten wil zij; ontvluchten; haar bed vliegt zij uit....
Als Lenore zich wendt en de kamerdeur sluit.

Maar, daar wankelt, daar valt zij, daar ligt zij, vernield
Door den blik van dat oog, dat haar levend ontzielt;

Voor den blik van dat oog, dat met innig genot
Zich vergast aan haar siddren, haar doodsangst bespot.

Voor dat oog, dat haar schamper en tartende vraagt:
Wie zijt *gij*, die een kans tegen *mij* hebt gewaagd?

't Hachlijk spel is gespeeld, is verloren, en zij
Die het won, komt om d' inzet, die inzet zijt gij!

Hebben hemel en hel haar geloften gehoord;
't Was al meenens, en thans volgt de daad op het woord.

Ha! zie hier dan dat handjen, zoo gunstig bedeed,
Dat zijn wang heeft gekoosd, met zijn lokken gespeeld.

Ha! Zie hier dan die armpjes, zoo rond en zoo malsch,
Die zijn midden omvatten, zijn schouders en hals....

'Op, liefjen,' zoo snauwt zij, 'de min heeft gedaan;
De haat is gekomen; het lief moet er aan!

Op! Hebt gij een koning gelokt in uw net,
Misbruikt als uw speelpop - 't is uit met die pret!

Op! Ziet gij den ring niet aan *deze*, aan *mijn* hand?
Daarmeê had die koning zijn trouw mij verpand.

Ik zwoer mij te wreken; mijn wraak is gereed:
Op! eer ik u onder mijn voeten vertreed!

Gena? Ja, voor lijf en voor ziel, zondares!
Maar geen andre dan komt met dien kelk, of dit mes.

Gena! Ja, gij deedt daar het uwe wel toe!
Rijs op! 'k ben uw snikken, uw handgewring moe.

Ik lach met uw wanhoop, de hel zij geloofd!
Op! eer ik u optrek bij 't haar van uw hoofd.

Rijs op, sta en sidder! Ik, Eleenoor,
Gebiede u, rijs op om te sterven, gij sloor!

Als een doode rijst ze op, die haar grafzerk verbrak;
Koud en wit zijn haar lippen, haar oog stijf en strak.

Strak en wezenloos tuurt ze op dien kelk, op die dolk,
Die de wreekster haar voorhoudt, en ziet door een wolk;

Door een wolk die twee handen, dat dreigend gelaat...
Maar het komt tot haar ziel niet als waarheid en daad.

Als iets vreemds, als iets wonders, voor haar niet bestemd,
Schijnt die vlijm en die kop, in die handen geklemd.

Maar die vlijm is koud ijzer, die kop vol venijn,
Drinken zal zij den dood, of verbloeden met pijn.

En die stem, die zij hoort, is een werkelijke stem,
Die een vreeslijk 'ver kies!' haar in 't oor schreeuwt met klem.

Ach, wat zal zij verkiezen? Wat weigren? 'Verlies
Mij den tijd niet met dralen! Kies, zeg ik u, kies!

Doe een keus, eer dees ponjaard u zendt naar de hel,
Waar uw mond voorts uw schande uws gelijken vertell'!

Wat? Een stoot van die hand? Neen - die raak haar niet aan...
Schielijk grijpt zij den kelk, drinkt hem uit - 't is gedaan;

Drinkt hem uit in één teug, voelt den dood aan haar hart,
En zinkt neer voor de voeten van haar, die haar sart.

Slechts één blik naar omhoog, slechts één uitroep na dien:
 'O God! eer ik sterf, nog mijn jongens eens zien!'

'O mijn Hendrik!'..... Die naam is haar laatste geluid.....
 Een snik, een vertrekking, en alles is uit. -

't Werk der hel is verricht, en uw wraak trof haar doel;
 Moordnaresse! wie schetst uw boosaardig gevoel,

Als ge een vlammenden blik werpt op 't lijk dat daar ligt,
 En u sprakeloos afwendt met grimmig gezicht,

Maar terugkeert en straks, over 't offer gebukt,
 Met uw dolkmes haar een van haar tressen ontrukkt;

Een dier heerlijke tressen, zoo lang en zoo zacht.
 - Die tres heeft een page den Koning gebracht;

Heeft een page den Koning gebracht met dees' taal:
 'Geschenk van een Vrouw aan haar Heer en Gemaal.'

Als de Koning die haarlok ontvangt en beschouwt,
 Wordt hij bleek en schreeuwt uit als een leeuw in het woud;

Als een leeuw in het woud, door den jager gewond,
 Met den bliksem in de oogen, het schuim op den mond;

En ontzettend is de eed, door zijn trillende kaak
 Uitgegild, zijner doode ter vreeslijke wraak.

Goed voor u, Koningin! dat de zee, die daar stroomt
 Tusschen u en den Koning, zijn woede nog toomt;

Want geveld was uw vonnis, onmiddlijk volbracht -
 Waart ge hier in zijn kamp, voor zijn oog, in zijn macht.

Toch wellicht waar 't u beter dan d' ijslijke straf,
 Die u treft, hart vol hartstocht! in 't levende graf;

In den kerker eens kloosters, waar woede u verteert,
Tot ge in 't eind u getemd voelt, getemd en verneêrd.

Tot ge in 't eind u begeeft, ter becoming van zoen,
Om vergif'nis te smeeken en boete te doen.

Op een tombe te Godstow, in 't koor van het stift,
Zag men eens '**Rosa Mundi**' in marmer gegrift,

En een drinkschaal van marmer geplaatst op den steen.
Daar vlochten zich sneeuwwitte rozen om heen.

Onder zielsmis, gebeden, en nonnengezang,
Rustte daar nu de Clifford, en rustte er reeds lang,

Als een bisschop dien weg kwam en week in die kerk,
En het grafgesticht zag met dien naam op de zerk.

Maar zoo ras hij verstond, wie het gold, wat zij was,
'Breek het af' - sprak zijn mond - 'en verwijder haar asch.

Want *dit* praalgraf beschimpte de plaats, waar het stond,
En *haar* zonden ontwijdden den heiligen grond.

Goede God in den hemel! Uw deernis is groot.
Groter zij ze dan die ze ooit van menschen genoot.

Lieve Heiland! Uw bloed koom haar ziele te stâ! -
Rechtvaardige Rechter! bewijs haar genâ!

Gij weet *wat*, Gij weet *wie* haar ten val heeft gebracht;
En geen zerpzoete teug heeft bedwelmender kracht,

En geen net, waar de Satan het dieper in wart,
Dan de min van een koning voor 't vrouwelijk hart.

Leid ons niet in verzoeking, verlos ons van 't kwaad!
En elk onzer zie toe niet te vallen, die staat.

1879/80.

Roem.

De Roem, de Roem, de ware Roem
 Verstaat zich niet op liegen.
 Heeft elk gewas zijn eigen bloem:
 Die bloem kan niet bedriegen.
 Waar zich de bloem des Roems ontsluit,
 Daar is een wortel, waar ze uit spruit;

Daar is een grootheid, die zich kroont,
 Met onverdoofbre stralen.
 Wee, die haar door zijn twijflen hoont,
 Of lastert door zijn smalen!
 Verwierf hij ook een enkele stem:
 De stem der eeuwen brandmerkt hem.

Maar noem geen Roem het luid geschreeuw,
 De laffe huldeblijken,
 't Dienstvaardig schepsel zijner eeuw
 Gebracht door zijns gelijken,
 Waar elk, voor ware grootheid blind,
Zichzelven toejuicht in dien vrind.

1880

Ontwikkeling.

Bevorder, zoo gij kunt, dat als een rozeknop,
 Bij 's hemels zonneshijn en frisschen morgendauwe,
 De geest van uw jong kind zich opene en ontvouwe;
 Maar breek hem met geen mes, gelijk een oester, op.

Zie *Dickens*, *Dombey and Son*.

Sursum Corda.

Verwachten - en - Betreuren,
 Ziedaar, o menschenkind! uw lot,
 Zoolang gij 't hoofd niet op kunt beuren
 En zeker wezen van uw God.

De Ouden.

Den *lof* der Ouden hoor ik gaarne zingen;
 Maar hun *gezag* betwist ik, eens voor al;
 Want, als ik 't zeggen zal,
 Wat waren ze in hun tijd dan Nieuwelingen?

1880.

**Blijde Verwachting.
Maart 1880.**

Nu spreidt de hoop haar schoonste stralen,
En doet een zachten rozenbloed
Op een lief kinderhoofdje dalen,
Dat ze in 't verschiet aanschouwen doet.

Wat spruitje zal ons de Almacht geven,
Om op te wassen bij den troon?
Der Moederliefde zij 't om 't even:
De Koningin verlangt een Zoon.

Des moog de Hemel zich ontfermen,
Dat Zij vol vreugd, na korte smart,
Een Prins legge in haars Konings armen,
Een Kind drukke aan haar Moeder-hart.

Klassieke wereld.

Hier liggen doode talen onder de aard;
Haar graven om te woelen maakt vermaard.

Hier zweven eedle geesten door de lucht;
Te luistren naar hun stemmen heeft goê vrucht.

De Verborgenheden des Geloofs.

Geniet, ook waar geen inzien is vergund.
Drink uit de bron, die gij niet peilen kunt.

Nieuwerwetsch onderwijs.

Ontwikklen zou het zijn, en 't werd verdooven.
Wat groeien zou, wordt door de 'leerstof' dood gestoven.
En in dat stuifzand, dat naar alle kant verwaait,
Gelaat men zich alsof men *zaait!*

1880.

Biecht eens oprechten.

Het is met mij een vreemd geval;
 Mij zelve ken ik niet, en al;
 De waarheid wil ik heelendal;
 En 't allerwaarste ontveins ik mij -
 En gij?

Hij dwaalt, die mij baatzuchtig hiet;
 Mijzelven zoeken wil ik niet;
 Toch zie ik vaak, tot mijn verdriet,
 Mijzelven niet geheel voorbij -
 En gij?

Het blinkend lokaas, geld en goed,
 Heeft weinig vat op mijn gemoed;
 Toch kan in ruimte en overvloed
 iets wezen, dat ook ik benij -
 En gij?

Eerzuchtig?.... Wat is wereldsche eer!
 Een bonte waterbel, niets meer.
 Toch overkomt me een enkele keer,
 Dat 'k heimlijk om een pluimpje vrij -
 En gij?

'De wereldvreugd vergaat met haar,'
Ik ken dat woord en acht het waar;
Ook kent mijn hart iets beters, maar
Soms haak ik wel naar iets daarbij -
En gij?

Mijn kruis neem ik geduldig aan.
'Wat God doet, dat is welgedaan.'
Toch voel ik, met mijzelf begaan,
Soms iets dat zich beklaagt in mij -
En gij?

Wat hier door mij beleden werd,
Strekt me inderdaad tot groote smart;
'k Bestrij 't en val mijzelven hard,
En toch - somtijds vergeef ik 't mij! -
En gij?

1880.

Bevallig onkruid.

Het veld, waar blauwe korenbloem
En roode klapproos tiert,
Al is het fraai versierd,
Gedijt den bouwman niet tot roem;
Want ieder, die het ziet,
Zegt: hij heeft slecht gewied.

Bevallig onkruid is er veel,
En blinkende ijdelheid,
Die oogen trekt en vleit,
En lof heeft bij het meerendeel;
De wijze gaat voorbij
En zegt: Niet fraai, voor mij.

1880.

Bij het graf van Mr. George Willem Vreede.

Trouwartig, eerlijk Man, rechtschapen Nederlander,
Doorkundig, werkzaam brein, en licht ontvlamd gemoed,
Waar liefde en eedle toorn niet streden met elkander,
Maar blonken even schoon - de ruste zij u zoet!

3 Mei 1880.

Wiegen.

Het wiegen afgeschaft; het wiegelied vergeten -
Voor uwe Kindren ja, maar ook voor uw Geweten?

Uw alziend oog.

Uw alziend oog, dat mij bewaakt,
Mijn God!
Aanschouwt niet slechts en wil, maar maakt
Mijn lot.
Uw weten, willen, doen is één,
Is macht,
Is macht der liefde, streng meteen
En zacht.

Ik buig mij met aanbidding neer,
En zwijg.
Mijn wil voert met den Uwen, Heer!
Geen krijg.
Al snerpt somtijds uw roede fel
En raakt
Het teerste - steeds hebt Ge alles wel
Gemaakt.

1880.

**Jonge doode.
Naar Malherbe.**

Elle était de la terre, etc.

Zij was van de aarde, waar wat schoonst is in onze oogen
Rampspoedigst is en teer;
Het roosje heeft geleefd, wat roosjes leven mogen,
Een ochtendje - niet meer!

Illusiën.

Wat gij gehoopt hadt en gedacht,
Heeft u het leven niet gegeven;
Maar hadt ge, in d' opgang van dat leven,
Ook van uzelv' niet meer verwacht?

1880.

Gebruik en Misbruik.

Gebruik uw kracht: zij zal vermeeren;
 Misbruik uw kracht: zij gaat te leur.
 De maat betrachten is - regeeren;
 Gebrek aan wilskracht - *willekeur*.

Breek den pas!

Laat geen gedachten al te lang,
 Eentonig, met den zelfden tred,
 U door den geest gaan, zwaar en bang;
 Maar wissel ze af en neem verzet.
 Voor d' aangehouden legerpas
 Is meer dan eens een brug bezweken,
 Die denklijk niet gebroken was,
 Zoo men den pas had willen breken.

1880

Aan Rinidius Naso.

Als ik een neus bezat als gij,
'k Was immer met den neus er bij;
'k Zou overal mijn neus in steken;
'k Viel dikwijls met mijn neus in 't vet,
En maakte 't gaarne mij ten wet
Om altijd door den neus te spreken.

Dien neus te stooten, - welk een pijn,
Wat schok, wat schade zou dat zijn!
Dien neus te schenden - welk een zonde!
'k Schond dan mijn aanzicht inderdaad;
Want niets dan neus was mijn gelaat,
Met hier en daar wat haar in 't ronde.

1880.

Blijde tijding.
31 Augustus 1880.

Laat Oost en West de blijmaar hooren,
Die Kroon en Volk vervult met vreugd:
Den Koning is een kind geboren,
Een Dochter, die zijn hart verheugt.
Wees welkom, welkom, Koningskind!
Vóór uw geboorte reeds bemind.

God doe zijn zegen nederdalen
Op 't wiegje waar ge in nederligt,
Bewake uw slimrend ademhalen
En 't blosjen op uw jong gezicht!
Bloei, groei voorspoedig, Vorstenloot!
Elk wenscht u schoon te zien en groot.

Met dankbren lach op 't vriendlijk wezen,
Hou straks, naar aller wensch en hoop
Gezond van 't kraambed opgerezzen,
De liefste Moeder u ten doop!
Gelijk haar; druk, o Koningsspruit,
Naar lijf en ziel haar wezen uit!

Treurspel.

Magnumque loqui, nitique cothurno.

Spreek grootsche taal, en stap op hooge brozen,
 Maar wees een Aeschylus.
 Zoo niet, dan stiller tred en lager toon gekozen,
 Of ieder lacht u uit, mislukte tragicus.

Aan G.J. Loncq.

Med. Doctor en Professor.

23 Sept. 1880.

Den Arts, die veertig jaar Geleerdheids tabberd plooide,
 Die *meer* dan veertig jaar der Menschheid heeft gediend,
 Den dood zijn prooi betwistte en 't lijden maankop strooide,
 De groet, de dankbre groet, de feestgroet van een vrind!

1880.

Met een waaier.**Aan...**

Als heete zonnestralen zengen,
 Zij dit geschenk u liefgetal!
 Het zal de Zefirs tot u brengen;
 Geen Gratiën; die zijn er al.

Variant op een bekend
 Quatrain van Lemière.

Tweede Jeugd.

Nogmaals jong is de frissche, de manlijke geest,
 Die zijn bloesems tot vruchten zag rijpen;
 Hij is 't eens metterdaad en in eenvoud geweest,
 Hij is 't nu, door zijn jeugd te begrijpen.

1880.

Met een verrekijker, aan mijn dochter, naar Madera vertrekkende.

Hoe ver gij over zee en baren
Ook kijken zult door deze buis,
Gij kunt niet tot uws Vaders huis,
Niet tot in onze harten staren.
Maar zoo gij 't kondt, gij zoudt ervaren,
Hetgeen gij zonder dat wel weet,
Dat niemand onzer u vergeet.

8 Oct. 1880.

IJver.

Een ijver, die slechts *doen* wil, en niet *hooren*,
Is niet uit liefde, maar uit hoovaardij geboren.

1880.

Over 't paard tillen.

Uw nauwgezetheid is beducht
 Mij 'over 't paard te tillen.'
 Maar is er iets dat u belet
 Dat gij mij in den zadel zet?
 Gesteld - dat gij 't zoudt willen.

Levenskracht. Arbeidsvermogen.

Touché?

't **W**as *leven* eerst; nu *arbeid*; 't heet *vermogen*,
 Wat *kracht* genaamd werd. Is het raadsel nu ontdekt,
 Hoe *wat beweegt* werkt op 't *geen wordt bewogen*,
Wat en *vanwaar* het is, hetgeen beweging wekt?
 Het zij zoo: wissel woorden, namen, termen,
 Maar noem geen *treffen*, wat niet is dan *schermen*.

1880.

Getrouwd.**Aan een betrouwbaar paar.**

O Heerlijk woord voor 't echtverbond,
Dat zinrijk woord van TROUWEN!
Men sluit de TROUW, men voelt de TROUW;
De 'oprechte TROUW van man en vrouw;'
Daar is op 't wisslend wereldrond
Geen trouwer TROUW te aanschouwen.

Bewijs dit, gij trouwhartig Paar,
Waarop wij huizen bouwen!
Het echtpad wisselt vreugd en smart;
Maar steeds eenstemmig kloppe uw hart;
Vertrouwt elkaar, behoudt elkaar,
En, wat u 't leven roove of spaar,
Blijft op GODS trouw vertrouwen!

1880.

Aan Therese Schwartz
Na 't verlies van een geliefde zuster.

'Als ik haar nog maar ééns zien mocht, ik zou tevreden zijn.'

TH.S.

'Nog éénmaal, éénmaal slechts haar zien!

Mocht dat geschiên,

'k Zou in mijn leed tevreden wezen.'

Hoe nu? Een tweede scheidens-smart,

Na de eerste, zou van 't bloedend hart

De wond genezen?

Neen, neen! Verwin dien ijdlen wensch.

Als God den mensch

Een offer vergt, - hoe zwaar 't moog vallen,

Hij brenge 't hem; eerbiedig; stil;

Volkomen; naar zijn eisch en wil

En welgevallen.

Dan neemt hij 't als een offer aan,

Van 't kind voldaan,

Dat Vaderliefde-alleen beproefde.

't Is of hij 't zacht voor 't voorhoofd kust, -

En o! nu *komt* de kracht, de rust,

Die 't hart behoefde.

Nu durft, in vrede met haar lot,
Met vroom genot,
De ontprangde ziel zich overgeven
Aan al wat troost en hopen doet,
Verzachting brengt, en nieuwen moed
Schenkt om te leven.

Therèse, sla dat donker oog
Eens blijde omhoog!
Daar *is* een weerzien voor Gods kindren;
Daar waar de voet op starren treedt,
En zonde, hartstocht, dood noch leed
't Genot der liefde zal vermindren.

17 Nov. 1880.

Quasi.

Een zuiver Rijm is 't echtpaar zoo als 't hoort;
 Een zelfde *klank*, en niet het zelfde *woord*.
 Te *rijke* rijm van twee volmaakt gelijken
 Is rijm in schijn, maar zal haast onrijm blijken.
 Twee rechterhanden maken nooit een paar;
 Een rechter en een linker lijkt elkaar.

Nog ten achteren.

In naam van 't nieuwe licht, waar hij bij ziet,
 'Geen trekschuit meer, geen duivlen, englen, wondren;
 Geen Christus, naar 't geloof der *oude* heilverkondren!
 Zegt Roen; maar, brave Roen! gij wilt nog altijd iet
 Dat, door *uw* mond gepredikt, godsdienst hiet.
 Gij zijt ten achtren, Roen! Schud af die malle droomen!
 't Is trekschuitwerk, 't is uit de nachtschuit komen.
 Indien gij 't *nieuwe* wilt, waarom dan 't *nieuwste* niet?

1880.

In een exemplaar der 'Kinder- und Hausmärchen', verzameld door de Gebr. Grimm, bestemd voor mijn kleinzoontje in de O.I.

Wat eeuw aan eeuw van mond tot mond gegaan is,
Van volk tot volk, van land tot land gebracht;
Wat overal door 't kinderhart verstaan is,
Stichte ook in de Oost een knaap van mijn geslacht.

20 Dec. 1880.

Plastisch?

Gij schildert, meent ge, en stelt voor oogen.
Zou dit iets op mijn hart vermogen?
Daar 's weinig kans toe, beste man!
Met uw *tableaux* - maar niet *vivants*.

1880.

Nieuwste Wetenschap.

De '*nieuwste* wetenschap' baart mij noch pijn noch vreezen.
Ik weet te wel dat zij de *laatste* niet zal wezen.

Tijdig.

GRIJPT ALS 'T RIJPT! zij de leus; niet te vroeg; niet te laat;
Als de kleur en de geur u 't volgroeide verraadt;
Eer een vogel 't verpikt; eer een wesp het doorknaagt;
Eer het druipt van den tak, die het buigende draagt;
Eer 't verzuurt of verdroogt; eer het rimpelt of rot;
Eer een wijze of - een kind met uw onverstand spot.

1880.